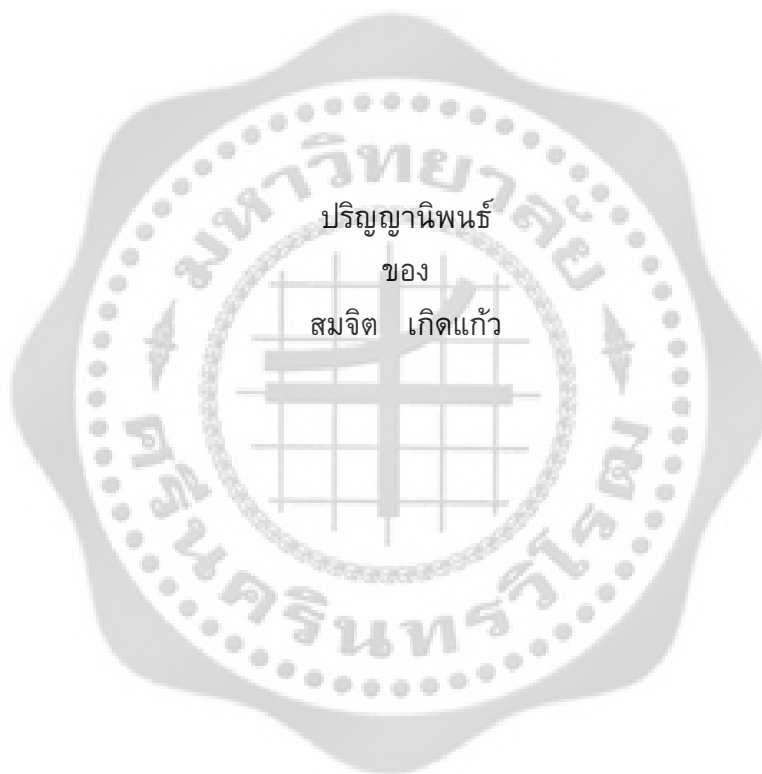
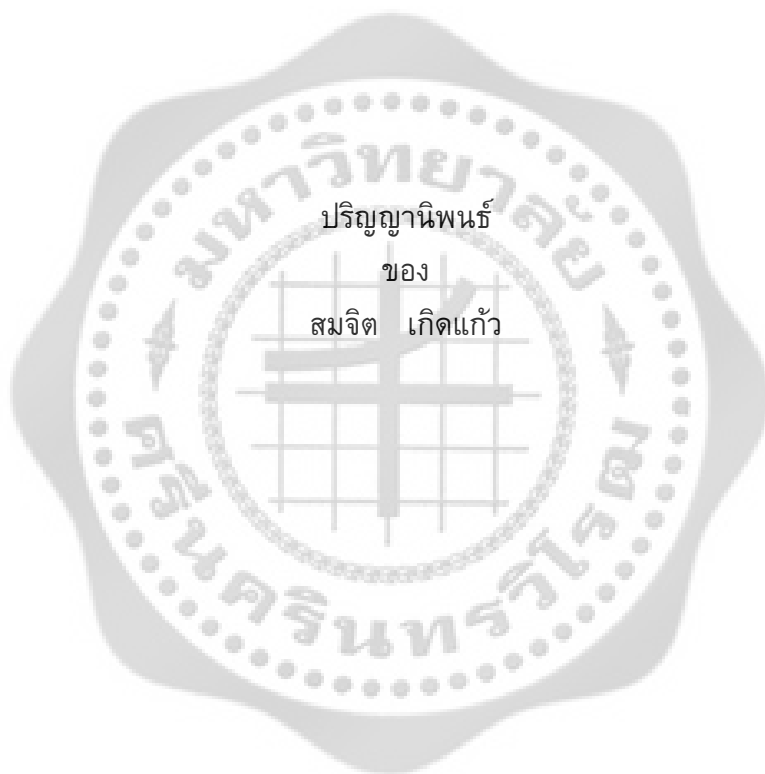


ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา
พฤษภาคม 2552

ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา
พฤษภาคม 2552

สมจิต เกิดแก้ว. (2552). ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญานพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : ปณิธิพิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์นภาพร มัชฌิมานุกร, อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ.

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี
2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีเพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

THE OPINIONS ON SEXEDUCATION LEARNING MANAGEMENT
BY PARTICIPATORY LEARNING OF THIRD LEVEL - SECONDARY EDUCATION
AT ST.RAPHAEL SCHOOL, SAMUT PRAKAN PROVINCE



Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Health Education
at Srinakharinwirot University

May 200

Somchit Kirdkeaw. (2009). *The Opinions on Sex Education Learning Management by Participatory Learning of third level - secondary education at St.Raphael School,Samut Prakan Province*. Master Thesis, M.Ed. (Health Education).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Assoc. Prof. Napaporn Madhyamankura. MS.Bubpha Pluemsamran.

The purposes of this research were to study and compare the opinions on sex education learning management by participatory learning. The studied variables were gender, class level, marriage status of parents, and type of child care. The sample group was 260 of third level-secondary education in second term of academic year 2008 at St. Raphael School, Samut Prakan. Questionnaires constructed by researcher were used to collect data. Percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and One-way analysis of variance were used to analyze the data.

The results were as follows :

1. The third level-secondary education at St. Raphael School, Samut Prakan had the opinions on sex education learning management by participatory learning in good level.
2. The third level-secondary education at St. Raphael School, Samut PraKan with different gender, class level, marriage status of parents, and type of child care had no significant difference in the opinions on sex education learning management by participatory learning.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ นภาพร มัชฌมากร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความรู้ ให้ข้อคิด ในการศึกษาค้นคว้าจัดทำ งานวิจัยนี้ทุกขั้นตอนตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอด มาผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านรองศาสตราจารย์ดร.พรสุข หุ่นรินทร์ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร. กมลมาลย์ วัฒนเศรษฐสิน รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี ชิสเตอร์ ดร.จารุณี กิจบำรุง ชิสเตอร์ ดร.สุรีย์พร ระดมกิจ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี รองศาสตราจารย์นภาพร มัชฌมากร อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ ที่เป็นคณะกรรมการ สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์และให้คำแนะนำที่ดี

ขอกราบขอบพระคุณชิสเตอร์ดร.จารุณี กิจบำรุงผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล ชิสเตอร์ ดร. อรรธรณ จันทรชลอ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล ขอขอบคุณฝ่าย การศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เป็นอย่างสูงที่ได้ช่วยเหลือสนับสนุนในด้านการเรียนและให้การ สนับสนุนทุนการศึกษาพร้อมทั้งให้กำลังใจและให้คำแนะนำ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และขอขอบคุณนักเรียน ชั้น ม.1,ม.2,ม.3โรงเรียนบ้ายฮั่ว จังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยในครั้ง นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบใจกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1,ม.2,ม.3)โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล ทุกคนในการให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นซึ่งทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก ญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้กำลังใจ สนับสนุน ช่วยเหลือให้กำลังใจ ผู้วิจัยมาโดยตลอด โดยเฉพาะคุณแม่อุปถัมภ์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วยและผลแห่ง คุณค่าอันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา ตลอดจนคณาจารย์ที่เคย ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

สมจิต เกิดแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลังความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากร	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	8
การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา	8
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	25
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	43
แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษา	50
งานวิจัยในประเทศ	50
งานวิจัยต่างประเทศ	55
3 วิธีการศึกษาค้นคว้า	57
กำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	57
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	58
ลักษณะของเครื่องมือ	58
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	58
เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย	59
การหาคุณภาพเครื่องมือ	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	76
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	76
สมมติฐานของการวิจัย.....	76
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	81
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษากการวิจัยครั้งต่อไป.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	90
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคุณภาพเครื่องมือ.....	98
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มพื้นฐาน มีลักษณะกิจกรรมกลุ่ม.....	28
2 กลุ่มประยุกต์จากกลุ่มพื้นฐาน	29
3 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.....	31
4 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะ ในการสอนเจตคติ.....	32
5 สรุปขั้นตอนและกิจกรรมการสอนเจตคติ.....	33
6 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.....	38
7 สรุปขั้นตอนและกิจกรรมการสอนทักษะ.....	40
8 จำนวนประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	58
9 จำนวนคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	66
10 คะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปรผลระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ.....	68
11 คะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปรผลระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการด้านการอบรมเลี้ยงดู.....	70
12 เปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจำแนกตามตัวแปรต้น เพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละด้าน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านการวัดและประเมินผล.....	72
13 ผลเปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่อง เพศศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามตัวแปรต้น เพศ.....	74
14 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตาม ระดับชั้น.....	74

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตาม สถานภาพสมรส.....	75
16 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตาม การอบรมเลี้ยงดู.....	75
17 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะ การอบรมเลี้ยงดู.....	106



บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.....	27
3 ภาพประกอบขั้นตอนกิจกรรมการสอนเจตคติ.....	32
4 ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนทักษะ.....	39



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภูมิหลังเกี่ยวกับปัญหาที่จะวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมวดที่ 4 แนวจัดการศึกษา มาตราที่ 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ” สุขศึกษาและพลศึกษาจึงเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประชากร โดยมุ่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันส่งเสริมพัฒนาและบริหารจัดการชีวิตเพื่อดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีอันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะที่สมบูรณ์ (กรมวิชาการ. 2545: 1)

จากการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุเนื้อหาเพศศึกษาไว้ในหลักสูตรมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 แต่ก็มักจะมีข้อสงสัย และถกเถียงกันว่า การสอนเพศศึกษา เป็นการชี้นำให้กระทำความผิดหรือไม่ เป็นการสอนให้วัยรุ่นอยากรู้อยากลองมากขึ้นหรือไม่ คำถามเหล่านี้ นับว่ามีความเป็นสากลอยู่มากพอสมควร เพราะองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO), Center for Disease Control and Prevention (CDC), Sexuality Information and Education Council (SIECUS) และโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) ได้ทำการวิพากษ์ (Criticism) วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการประเมินผลกระทบของการเรียนการสอน เรื่องเพศศึกษา และอนามัยการเจริญพันธุ์จากทั่วโลก เพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงผลกระทบ ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และพิสูจน์ว่า การสอนเพศศึกษานั้น เป็นการชี้นำให้กระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งข้อสรุปที่ได้จากผลการวิพากษ์ขององค์กรเหล่านั้น มีสาระสำคัญดังนี้ กลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ การสอนเพศศึกษาช่วยชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกออกไป ไม่พบหลักฐานว่า การสอนเพศศึกษาจะเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้น (UNESCO. 1998: Online) ในประเทศไทย พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการไม่ประสบความสำเร็จ ในการสอนเพศศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตรเพศศึกษา เจตคติของผู้สอนเพศศึกษา กระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษา สื่อการเรียนการสอนเพศศึกษา จากการวิเคราะห์หลักสูตรเพศศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2533 พบว่าเนื้อหาวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ก็ไม่ตรงกับปัญหาวัยรุ่น ไม่ทันสมัย ไม่ตอบสนองความต้องการเห็นของวัยรุ่น ส่วนเจตคติของผู้สอนเพศศึกษา เนื่องจากสังคมส่วนใหญ่ รวมทั้งผู้สอนเพศศึกษา มีเจตคติที่ไม่ดีต่อเรื่องเพศ เพราะสังคมคิดว่า เรื่องเพศเป็นสิ่งที่น่าอาย ไม่ควรเปิดเผย ประกอบกับการสอนเพศศึกษา เป็นสิ่งละเอียดอ่อน ที่ความเชื่อ และค่านิยมของผู้สอน จะมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมาก ทำให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สอนเพศศึกษา ไม่สะดวกใจในการที่จะ

สอน กระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ใช้วิธีการบรรยาย เป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศมีน้อย ไม่ทันสมัย ทำให้ไม่น่าสนใจ ไม่กระตุ้นการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้พัฒนาจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขึ้นเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการสอนที่ทันต่อเหตุการณ์โลกปัจจุบันแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นโดยการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นการแสดงความคิดเห็นในด้านการจัดการเรียนการสอน ที่จะนำไปพัฒนาในด้านการเรียนรู้การรู้เรื่องเพศศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนที่ควรได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจอย่างถูกต้องเหมาะสมกับบุคลิกภาพเนื่องจาก การเรียนรู้การสอนเพศศึกษา คือการปลูกฝังความเชื่อ เจตคติที่เหมาะสม มีความเข้าใจในวัฒนธรรมอันดีงามของการดำเนินชีวิตแบบสังคมไทย และมีทักษะที่จำเป็นที่เป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาดังกล่าวมากกว่าการสอนแบบครูเป็นผู้ให้ความรู้เพียงผู้เดียว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) สังคมไทยไม่เปิดกว้างเรื่องเพศศึกษามากนัก ซึ่งมีสาเหตุสำคัญหลายประการ ได้แก่ ค่านิยมของสังคมในเรื่องเพศที่ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ควรปกปิด ไม่ควรนำมาเปิดเผย เป็นเรื่องธรรมชาติที่สามารถเรียนรู้ได้เองเมื่อโตขึ้น ปัจจุบัน เพศศึกษาที่มีอยู่ไม่ครบวงจร ขาดการให้คำปรึกษา และขาดองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลอย่างต่อเนื่อง (นิกร ดุสิตสิน, 2548: 83) การจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเท่านั้นที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด เจตคติและค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของนักเรียน (กรมวิชาการ, 2545: 2) ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาปัญหาและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกการคิด วิเคราะห์มาก่อน ด้านครูผู้สอน พบว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมายังคงยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้สอนหรือเป็นผู้บรรยายเนื้อหาในบทเรียนเป็นส่วนใหญ่โดยไม่ได้ให้โอกาส ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน จึงทำให้นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาส่งเสริมด้านการใช้ความคิดเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษาเป็นยุคที่ได้มีความพยายามให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนายแพทย์ประเวศ วะสี (2542:8-11) ได้ให้หลักในการจัดการเรียนรู้ โดยสรุปได้ว่า ควรส่งเสริมให้มีกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การมีความเอื้ออาทรต่อกัน การเรียนรู้ร่วมกันในการฝึกทักษะชีวิต เพื่อให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม และฝึกการจัดการ มีงานวิจัยจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีอิทธิพลกับเด็กวัยรุ่นมากที่สุดในเรื่องเพศ คือ กลุ่มเพื่อน การให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศที่เหมาะสม จึงควรทำในกลุ่มเพื่อนวัยรุ่นด้วยกันจึงจะมีความเหมาะสม (พรรณพิมล หล่อตระกูล, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ซึ่งหลักการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามกรอบทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ อ้างอิงจาก เอมอร์ จังศิริพรพรรณ, 2546: 150) ได้นำเสนอไว้ นั่นคือ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เน้นการให้โอกาสนักเรียนได้พิจารณาหาข้อมูลอย่างรอบด้านเพื่อหาข้อสรุปของ

บทเรียนนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาด้านความคิดเพื่อใช้แก้ปัญหา นอกจากนี้ ยังเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกหรือรับ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นและยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมของ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอีกด้วย ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้จะทำให้นักเรียนมี โอกาสที่จะพูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทุกคนมีบทบาทได้เป็นทั้ง ผู้ให้และผู้รับ ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้สอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากขึ้น คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนและ เป็นผู้คอยชี้แนะเมื่อพบปัญหา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของ นักเรียนจากการเป็นผู้รับการถ่ายทอดจากครู โดยตรงมาเป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นอีกวิธี หนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษาได้สูงขึ้น และยังเป็นการส่งเสริมทักษะทาง สังคมฝึกให้นักเรียนรู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับการมีน้ำใจต่อกัน การช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันและการ ตระหนักในคุณค่าแห่งตน ดังนั้น สถานศึกษาและครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องตระหนักและให้ ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยส่งเสริม ให้ โอกาสนักเรียนได้พูด อธิบายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดของตนเอง และได้ลงมือปฏิบัติ ตามความคิดของตนเองเพื่อหาประสบการณ์ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่าง รอบคอบและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากนักเรียนถือเป็นอนาคตของประเทศไทย ดังนั้นเราจึงควรสนใจในการป้องกันปัญหาเรื่องเพศแก่นักเรียน เนื่องจากเมื่อนักเรียนจบการศึกษา ออกไปทำงาน มีครอบครัว หรือประกอบอาชีพในอนาคต ปัญหาต่างๆ ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบ โดยตรงต่อตัวนักเรียนเองและต่อสังคม จากความสำคัญของการสอนเพศศึกษาและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม ดังที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนรายวิชาสุขศึกษา ในระดับ ช่วงชั้นที่ 3 จึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการ จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนเพื่อนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษา และ พัฒนานักเรียนให้มีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาที่ดีขึ้นโดยใช้การจัดการกิจกรรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เนื่องจากเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการ สอนมากขึ้นกว่าการสอนแบบเดิมฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ ความรู้มาใช้แก้ปัญหาโดยครูมีบทบาทในการให้คำปรึกษา แนะนำ หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนว ทางการจัดการศึกษาตามมาตรา 24 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งผลจากการ จัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นวิธีที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมดังตามวัฒนธรรมประเพณี ของไทยให้ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล
2. เป็นข้อมูลในการนำไปพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 714 คน ในโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ในโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้มาจากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 303) มีจำนวน 260 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู
2. ตัวแปรตาม ความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึงความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิด ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้เกิดจากการพิสูจน์ หรือการชั่งน้ำหนักกว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

2. **การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา** หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศทั้งทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ เพื่อให้มีเจตคติที่ดีในเรื่องเพศ ให้มีความตระหนักและการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางเพศอย่างมีเหตุผล มีความรับผิดชอบต่องานตัวเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนสามารถที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาทางเพศได้อย่างเหมาะสม และรู้จักที่จะสร้างเสริมชีวิตครอบครัวได้อย่างมีความสุข

3. **วิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)** หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้น การฝึกทักษะ และการสร้างเจตคติจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน เป็นการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติหรือผู้กระทำเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การเรียนรู้ใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง ทั้ง 3 ด้าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล

4. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม** หมายถึงความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิด ความรู้สึกที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น การฝึกทักษะ และการสร้างเจตคติจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน เป็นการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติหรือผู้กระทำเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การเรียนรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับเพศศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้ง 3 ด้าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล

5. **ระดับชั้น** หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1,2 และ 3 ปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล โรงเรียนในฝ่ายอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ

6. **สถานภาพสมรส** หมายถึง สถานภาพปัจจุบันทางการสมรสของบิดา มารดา แบ่งเป็น

- 6.1 อยู่ด้วยกัน หมายถึง มีทั้งบิดามารดาอยู่ด้วยกัน
- 6.2 แยกกันอยู่ หมายถึง บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน
- 6.3 หม้าย หมายถึง บิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต
- 6.4 หย่าร้าง หมายถึง บิดามารดาแยกทางกันหรือเลิกกัน

7. **การอบรมเลี้ยงดู** หมายถึง การรับรู้ หรือความรู้สึกของบุตรที่มีต่อวิธีการที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรในเรื่องต่างๆ โดยวัดได้จากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ ดังนี้คือ

7.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บุตรมีความรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับการเอาใจใส่ การสนับสนุน หรือคำแนะนำจากพ่อแม่ มักถูกปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ พ่อแม่ไม่ให้ความอบอุ่นเท่าที่ควร

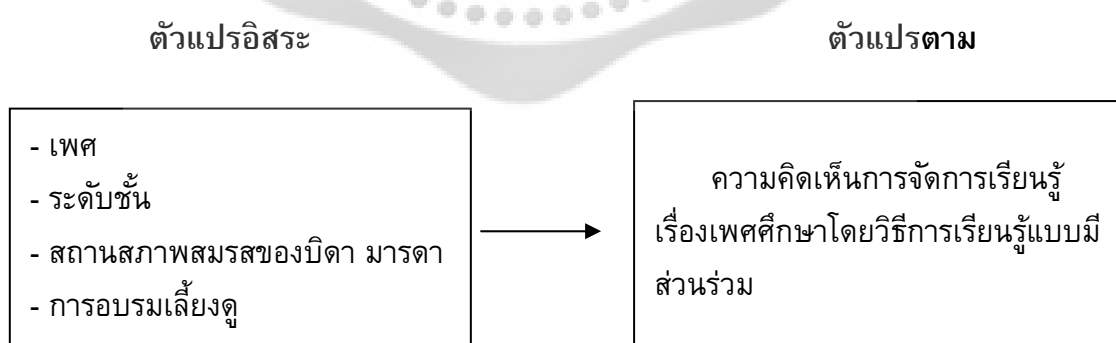
7.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บุตรมีความรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ คอยสอดส่องตรวจตราชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้บุตรรู้สึกว่าขาดความเป็นอิสระ หรือไม่สามารทำอะไรด้วยตนเองได้

7.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีบุตรมีความรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม บิดามารดาให้ความรักและความอบอุ่นมีเหตุผล ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของเด็กให้มีส่วนร่วมตามโอกาสอันควร

8. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล โรงเรียนในฝ่ายอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้มีแนวคิดที่จะศึกษา ความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการโดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน
2. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน
3. นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของบิดา มารดา ต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน
4. นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่3โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.1 การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา

1.2 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1.3 ความคิดเห็น

1.4 การอบรมเลี้ยงดู

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า

2.1 งานวิจัยในประเทศ

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.1 การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา

ความหมายของเพศศึกษา

นางลักษณ์ เอมประดิษฐ์ และคณะ (2540: 27) ได้ให้ความหมาย เพศศึกษา หมายถึง การสอนเพศศึกษาเป็นการตอบสนองเกี่ยวกับธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ที่ครอบคลุมในเรื่องความรักการคบหากับเพศเดียวกัน และเพศตรงข้าม สภาพปกติ และผิดปกติทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงเวลา การเลือกคู่ครอง การใช้ชีวิตสมรสให้มีความสุข การวางแผนครอบครัว การสร้างฐานะให้มั่นคง การเตรียมตัวเป็นบิดามารดาที่ดี การเลี้ยงดูอบรมทารก รวมถึงเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของร่างกายทั้งสองเพศในด้านกายวิภาค สรีระวิทยา ระบบสืบพันธุ์ เพศสัมพันธ์และจิตวิทยา

มยุรี ภูงามทอง (2534: 1 – 7) สรุปว่าเพศศึกษาหมายถึงกระบวนการทางการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจถึงเรื่องราวทางเพศในด้านกลไกการทำงาน การเปลี่ยนแปลงความต้องการและผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางเพศทั้งสองใน ทุกๆด้านเช่น ทางด้านกายวิภาค สรีระวิทยา สุขภาพจิต เศรษฐกิจ ฯลฯ อันที่จะให้บุคคลได้นำ ความรู้ไปใช้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

จันทร์นิภา ดิลกสัมพันธ์ (2543: 10) สรุปว่าเพศศึกษา หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลมีประสบการณ์เรียนรู้ในเรื่องเพศในทุกๆด้าน ตั้งแต่การเจริญเติบโต โครงสร้าง และหน้าที่ของระบบสืบพันธุ์ พัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศทั้งด้านร่างกาย จิตใจ

อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ พฤติกรรมระหว่างเพศ และมนุษย์สัมพันธ์อันดีงามอันจะทำให้บุคคลเกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิตซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความเป็นระเบียบในชีวิตครอบครัวและสังคม

ประทุม แป้นสุวรรณ (2545: 12) ได้ให้ความหมายเพศศึกษา (sex education) หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของชีวิตในเรื่องเกี่ยวกับเพศตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งการศึกษาเรื่องเพศเริ่มได้ตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยให้ความรู้ที่เหมาะสมประกอบด้วยพฤติกรรมทางเพศ การสืบพันธุ์ เกิดเจตคติที่ดีในธรรมชาติทางเพศ พฤติกรรมทางเพศเกี่ยวกับ สุขภาพ มีความสัมพันธ์คบหาสมาคมกันระหว่างหญิงชาย รู้จักการเลือกคู่ครอง และครองชีวิตคู่ได้อย่างมีความสุข สามารถที่จะอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้เป็นคนดีของสังคม แม้ต้องเผชิญกับปัญหาชีวิตครอบครัว และความสัมพันธ์ทางเพศก็รู้จักวิธีแก้ไขปรับตัวให้ดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความสุขในป็นปลาย

โรบิน และเคอร์เคนดอล (Robin ;& Kirkendall. 1964: 18) ได้ให้ความหมายของเพศศึกษาไว้ว่าเป็นการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศไปผสมผสานกับการดำเนินชีวิตของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจพื้นฐานที่มีความสำคัญในเรื่องเพศอย่างเพียงพอ เมื่อเขาโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ทั้งยังช่วยให้เข้าใจถึงบรรทัดฐานทางสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้เขาได้ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี และยังเป็นการปลูกฝังความสามารถในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนทางด้านศีลธรรมจรรยาด้วย

สรุปได้ว่า เพศศึกษา หมายถึงกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนเรื่องเพศทุกด้านทั้งด้านกายวิภาค สรีรวิทยาของร่างกาย สุขภาพจิต พัฒนาการต่างๆที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ เจตคติ และการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของชายและหญิง มีมนุษย์สัมพันธ์ตลอดจนประพฤติตนตามเกณฑ์และขนบธรรมเนียมอันดีงาม เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร (2541: 170) ได้สรุปจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการเกี่ยวกับเรื่องเพศทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
2. เพื่อเป็นการสร้างเจตคติ ค่านิยม และแนวความคิดที่ดีงามต่อเรื่องเพศเพื่อเป็นรากฐานทางความคิดที่สำคัญในการตัดสินใจปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อแก้ไขความเชื่อ และความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ รวมทั้งแนวความคิดหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่มีผลให้เกิดความวิตกกังวล และปมด้อยต่าง ๆ ให้ลดน้อยหรือหมดไป

4. เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาสุขภาพอนามัยทางเพศของแต่ละบุคคล ความวิตกกังวล
เกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางเพศ รวมถึงการปรับตัวและการวางตัวให้เหมาะสม เช่น
การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง

5. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องปัญหาของการเพิ่มประชากรและการวางแผนครอบครัว

6. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงการป้องกันและการรักษา

7. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงการป้องกันและการรักษา

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษา เป็นการสอนในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์การ
เจริญเติบโต และพัฒนาการทางเพศทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อสร้างเจตคติ
ที่ดีในเรื่องเพศ ให้มีความตระหนักและการแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง

ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์ (2543: 5) กล่าวว่า การสอนเพศศึกษาควรมีวัตถุประสงค์
ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เรื่องเพศที่เกี่ยวกับกายวิภาค สรีรวิทยา จิตวิทยา
ครอบครัว และสังคม

2. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ถึงผลกระทบจากพฤติกรรมทางเพศทั้งต่อตนเอง
ครอบครัว และสังคม

3. เพื่อแก้ไข ความเชื่อ และความเข้าใจผิดเรื่องเพศ

4. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีในเรื่องเพศที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ สัมพันธ์ภาพ และความ
ร่าเริงระหว่างบุคคล

5. เพื่อเสริมสร้างสำนึกรับผิดชอบต่อพฤติกรรมทางเพศของตนเอง

6. เพื่อลดอัตราการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

7. เพื่อลดอัตราการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้วางแผนและการตั้งครรภ์ที่ไม่ปรารถนา

จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์ (2543: 219) กล่าวว่า การสอนเพศศึกษามีจุดมุ่งหมาย
ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอันมี
ผลต่อความคิด สติปัญญา และจิตใจ

2. เพื่อขจัดความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนา การปรับตัว และการวางตัวให้
เหมาะสมกับบทบาททางเพศ

3. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งต่อเพศ
เดียวกันและเพศตรงข้าม

4. เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์ทั้งสองเพศ และตระหนักถึงคุณค่าของการใช้มนุษย์สัมพันธ์ที่ถูกต้อง เพื่อการดำรงชีวิตที่ราบรื่นในสังคม

5. เพื่อให้เกิดความคิดและการตัดสินใจที่ถูกต้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักของเหตุผลอย่างมีคุณธรรมและศีลธรรมจรรยา

6. เพื่อให้สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน ครอบครัว และสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิแลนเดอร์ (Kilander. 1970: 72-74) ได้เสนอแนะว่าในการสอนเพศศึกษาควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและความสำคัญของชีวิตการแต่งงาน การเป็นพ่อแม่และชีวิตครอบครัว

2. เพื่อให้รู้จักการควบคุมอารมณ์ การมีวินัยในตนเอง รู้จักนับถือบุคคลอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม เข้าใจหน้าที่ของพ่อแม่และมีความรับผิดชอบในครอบครัว

3. เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องเพศของมนุษย์ว่าเป็นเรื่องธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนควรรู้ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าละอายหรือเป็นเรื่องที่ผิด

4. เพื่อให้เรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ ไม่ได้เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับสังคม ศีลธรรมและศาสนาอีกด้วย

5. เพื่อให้เรียนรู้โทษและอันตราย จากการประพฤติดังกล่าวทางเพศของเด็กชาย และเด็กหญิง เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การทำแท้ง เป็นต้น

6. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้เรียนรู้และทราบข้อเท็จจริง ในเรื่องเพศจากบิดามารดาผู้ให้คำปรึกษาและหมอสอนศาสนา ฯลฯ

7. เพื่อให้เข้าใจถึงกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา ของอวัยวะสืบพันธุ์เพศชายและเพศหญิงตลอดจนการสืบพันธุ์

8. เพื่อให้มีความซาบซึ้งในมารยาท ศีลธรรมจรรยา อันควรประพฤติของชายและหญิงในการพบปะกันสังคม

9. เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาเรื่องเพศของแต่ละบุคคล เช่น การมีประจำเดือน การมีฝันเปียก การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นต้น

11. เพื่อให้เข้าใจถึงเรื่องพันธุกรรมของมนุษย์ เช่น ลักษณะต่าง ๆ ที่พ่อแม่ถ่ายทอดไปยังบุตรหลาน

12. เพื่อให้เรียนรู้ถึงกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมจรรยา ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น การแต่งงาน การหย่าร้าง ปัญหาโสเภณี เป็นต้น
13. เพื่อให้เข้าใจถึงธรรมชาติของการตั้งครรภ์ การคลอด การเลี้ยงดูเด็ก และการปฏิบัติตัวของมารดาภายหลังคลอด
14. เพื่อให้เรียนรู้ถึงปัญหาการเพิ่มประชากร และการวางแผนครอบครัว
15. เพื่อให้เรียนรู้ถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งวิธีการป้องกันและการรักษา

ความสำคัญของเพศศึกษา

เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาแก่เด็ก ที่มีความสำคัญ และจำเป็น เช่นเดียวกับการศึกษาด้านอื่น ๆ และนับวันจะเพิ่มความสำคัญมากขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยได้มีการกล่าวถึงความสำคัญของเพศศึกษาไว้ดังนี้

ระวีวรรณ แสงฉาย (2538: 9-10) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของเพศศึกษาในหลายด้าน ดังนี้

1. เพศศึกษาจะต้องช่วยให้แต่ละคนเข้าใจ และยอมรับหน้าที่ตามเพศของตน ซึ่งกำลังมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมขึ้นอีกใหม่ ๆ พยายามหาทางวางตนและปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของตนอย่างได้ผลและราบรื่น และให้ความยุติธรรมและพึงพอใจแก่ตนเพียงพอ ในความสัมพันธ์กับชายหญิงแล้วทุกหน้าที่ที่อยู่ใกล้ชีวิตตน การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละเพศทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นข้อชี้ชัดขั้นลงไปและเป็นที่ยอมรับเพศชายแข็งแรงกว่าเพศหญิง หรือหญิงประณีตกว่าชาย ฯลฯ เมื่อได้มีความเข้าใจดังนี้แล้ว ย่อมจะปฏิบัติต่อกันได้ถูกต้องและเหมาะสม
2. การเข้าใจความสัมพันธ์อันดีต่อกันฉันท์เพื่อน เช่น ให้เกียรติกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำความอบอุ่นใจรับหน้าที่การปฏิบัติต่อกันด้วยความเมตตาปราณี และแต่ละคนไม่ว่าชายหรือหญิงจะต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบด้านสังคม (Social Responsibility) และมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือคนอื่นให้เขาได้สามารถ และมีโอกาสได้ปรับตัวดีขึ้น
3. เพศศึกษาจะช่วยให้แต่ละคนตระหนักถึง ความแตกต่างในลักษณะการนึกคิด และพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งมีอยู่เป็นปกติ (Aware of differential Sex Pattern) และยอมรับความแตกต่าง และมีความเกี่ยวข้องกันได้อย่างราบรื่น (Accept and Interact Harmoniously) กับผู้ที่มีลักษณะความนึกคิดการกระทำของเขาแตกต่างกับเราโดยปกติ (Sexual Norm)
4. เข้าใจการเลือกคู่ ขอบข่ายแห่งเพศศึกษาตามความนี้ มุ่งที่จะให้มีการใช้ชีวิตสมรสราบรื่น ในข้อนี้อาจแทรกเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรม หรือวัฒนธรรมไว้ด้วย

5. เข้าใจถึงการที่จะต้องเตรียมตัวรับมือกับข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น มีการคิดถึงอาชีพ และการสร้างหลักฐาน ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องนับถือ ฯลฯ

6. เข้าใจการเลี้ยงดูบุตรธิดา ให้เติบโตเป็นพลเมืองดี ซึ่งในการนี้จะต้องมีตัวเองเป็นตัวอย่างในการให้ ความรัก ความเข้าใจ จากน้อยน้อยในครอบครัว ไปจนถึงสังคมเพราะการอบรม ภายใต้อุปการะนั้น มีความสำคัญมากไม่เพียงแต่กับสมาชิกทุกคนในบ้านเท่านั้น แต่กับชุมชน เกี่ยวกับทางเพศทั้งทางดี และทางชั่วอีกด้วย การครองชีวิตของบุคคลและครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้านควรมีแบบฉบับอย่างไร ถ้าจะส่งเสริมให้แต่ละคนมีการแสดงออก ได้อย่างเพียงพอ และเหมาะสมตามวัย (Promote Nature and Adequate Expression of Sexuality) นอกจากนี้จะต้องเข้าใจวางแผนครอบครัวให้เหมาะสมแก่ชีวิต และความเป็นอยู่โดยเฉพาะแผน เกี่ยวกับเศรษฐกิจ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้

นางลักษณ์ เอมประดิษฐ์ และวันทนี วาสักสิน (2540: 2) เพศศึกษามีความสำคัญต่อนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

1. เข้าใจหรือสามารถแยกแยะบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบระหว่างเพศได้ถูกต้อง
2. เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ แต่ละช่วงวัย หรือรู้พัฒนาการของบุคคลทั้งเพศหญิง และเพศชายในแต่ละช่วงวัย
3. รู้ว่าควรมีเพศสัมพันธ์เมื่อใดบ้างจึงจะไม่ใช่ปัญหา
4. รู้ว่าควรเตรียมตัวอย่างใดบ้าง หากจะมีคู่ครอง เช่น ความพร้อมทางวุฒิภาวะอารมณ์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม การปรับตัวในการใช้ชีวิตคู่ การเตรียมตัวในการวางแผนครอบครัว
5. รู้ว่าควรเตรียมตัวอย่างใดบ้างเมื่อมีคู่ครอง เช่น การมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม การปรับตัวเข้าหากัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว รวมทั้งการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน การวางแผนครอบครัว และการวางแผนชีวิตคู่ร่วมกัน
6. หลบเลี่ยงปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติ เช่น รักร่วมเพศ กามวิตถาร หรือ จิตเภทต่าง ๆ เป็นต้น
7. มีเจตคติที่ถูกต้องในเรื่องเพศ รวมทั้งการใช้ชีวิตคู่ที่มีความสุข เช่น ไม่เข้าใจว่าเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างคู่ผัวตัวเมียเป็นเรื่องสกปรก หยาดคาย หรือผิดศีลธรรม ไม่กีดกันเด็ก ๆ เรียนรู้เพศศึกษา เพราะการปกปิดยิ่งทำให้เด็กคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องลึกลับ ทำให้สนใจ แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง หรือถามจากผู้อื่นที่ไม่มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศ จะยิ่งกลายเป็นปัญหาแก่เด็กเหล่านั้น
8. สร้างความสุขในครอบครัว

9. ลดปัญหาทางเพศและปัญหาสังคม

ในการสอนเพศศึกษาควรมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (จันทรวิภา ดิลกสัมพันธ์. 2543: 219)

1. เพื่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการเกี่ยวกับเรื่องเพศในด้านร่างกาย ได้แก่ กายวิภาค และสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์ สุขอนามัยเรื่องเพศด้านจิตใจ ได้แก่ สภาพจิตใจ วุฒิภาวะทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
2. เพื่อเป็นการสร้างเจตคติ ค่านิยม และแนวคิดที่ต้งามต่อเรื่องเพศ เพื่อเป็นรากฐานทางความคิดที่สำคัญในการตัดสินใจปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักเหตุผลตามคุณธรรม และศีลธรรมจรรยา
3. เพื่อแก้ไขความเชื่อ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการเกี่ยวกับเรื่องเพศในด้านร่างกาย ได้แก่ กายวิภาค และสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์ สุขอนามัยเรื่องเพศด้านจิตใจ ได้แก่ สภาพจิตใจ วุฒิภาวะทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาสุขอนามัยทางเพศของแต่ละบุคคล ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่อง การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางเพศ รวมถึงการปรับตัว และการวางตัวให้เหมาะสมกับกับบทบาททางเพศ
5. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องปัญหาของการเพิ่มประชากร และการวางแผนครอบครัว
6. เพื่อเรียนรู้ถึงผลกระทบจากการปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น
7. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง เป็นต้น
8. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงการป้องกันและการรักษา

สรุปได้ว่า เพศศึกษามีความสำคัญ ต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ผู้เรียน ยอมรับแล้วรู้จักหน้าที่ตามเพศของตน และมีความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ อันดีระหว่างเพศ และเพศเดียวกัน สามารถทำให้แก้ปัญหาความขัดแย้ง และแรงขับทางเพศยังเสริมสร้าง ในการช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ การตัดสินใจการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สังคมได้อย่างดีและทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีเกี่ยวกับเพศทั้งด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนเพื่อสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาชีวิต เกี่ยวกับเรื่องเพศได้เหมาะสม ดังนั้นทุกฝ่ายจึงควรร่วมมือกันวางแผนในการให้ความรู้ด้านเพศศึกษา ให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะ ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติต่อเพศตรงข้าม ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป โดยยึดหลักเหตุผลตามคุณธรรม และศีลธรรมจรรยาที่ดี และมีทักษะชีวิต ในการตัดสินใจการแก้ปัญหา ทักษะการปฏิเสธ โดยก่อให้เกิด พฤติกรรมการป้องกัน การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร

ลักษณะของความรู้เรื่องเพศศึกษา

สุชาติโสสมประยูร และ วรณี โสสมประยูร (2541: 175) ได้แบ่งเพศศึกษาซึ่งมีลักษณะเนื้อหาที่ประกอบกันเป็นความรู้ไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะทางชีววิทยา (Biological Aspect) ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับกายวิภาค และสรีรวิทยาของร่างกายมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เช่น โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ในระบบสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิงลักษณะทางพันธุกรรมที่เกี่ยวกับเพศความเจริญเติบโตทางเพศในด้านร่างกาย

2. ลักษณะทางสุขวิทยา (Hygienic Aspect) ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับจิตใจ และอารมณ์ เช่น ความเจริญเติบโตทางเพศในด้านจิตใจ (Psychological Aspect) ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพการระงับรักษาร่างกายให้ปราศจากโรคภัย หรือความผิดปกติทางเพศ เช่น ข้อควรระวัง และสุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศ ข้อควรปฏิบัติขณะมีประจำเดือน

3. ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychological Aspect) ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับจิตใจ และอารมณ์ เช่น ความเจริญเติบโตทางเพศในด้านจิตใจ (Psycho- Development) การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์เมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่น แรงขับทางเพศ การระบายอารมณ์ทางเพศ ทักษะติดต่อเพศตรงข้าม

4. ลักษณะทางสังคมวิทยา (Sociological Aspect) ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมาตรฐาน ความประพฤติหรือกฎเกณฑ์ทางสังคมเช่นความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์ การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน การวางแผนครอบครัว

จากข้อมูลที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าความรู้เรื่องเพศศึกษาที่เกี่ยวกับลักษณะชีววิทยา สุขวิทยา จิตวิทยา และทางสังคมวิทยา มีประโยชน์และสำคัญช่วยไม่ให้วัยรุ่นในสังคมมีพฤติกรรมทางเพศที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่น และสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตโดยมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติ และมีพฤติกรรมที่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศและเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นให้ดีขึ้น

ดังนั้นการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจึงจำเป็นเพราะความรู้เรื่องเพศศึกษามีประโยชน์ในการป้องกันไม่ให้เกิดคนในสังคมมีพฤติกรรมทางเพศที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหาที่เกี่ยวกับการมีความรู้ ความเข้าใจ มีพฤติกรรมทางเพศ และมีทัศนคติทางเพศที่ผิดลงได้

ขอบเขตเนื้อหาของเพศศึกษา

พฤติกรรมทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของการคิดการแสดงออกบุคลิกภาพทั้งหมดของคนเราจะเน้นการศึกษาเรื่องเพศควรมีขอบเขตรอบคลุมถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ซึ่งได้แก่ปัจจัยทางด้านร่างกายและชีวภาพ ด้านจิตใจ ด้านสุขอนามัย ด้านเจตคติและการปรับตัว ตลอดจนด้านสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ

ดังนั้น เพศศึกษาจึงควรประกอบด้วยเรื่องราวต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (เพ็ญศรี พิชัยสนธิ์. 2539: 69 - 71)

1. ด้านร่างกายและชีวภาพควรเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ คือ
 - 1.1 ลักษณะอวัยวะสืบพันธุ์ของทั้ง 2 เพศ การเจริญเติบโต และการทำหน้าที่ของอวัยวะนั้นๆ รวมทั้งการให้กำเนิดและความสามารถในการคุมกำเนิดของมนุษย์
 - 1.2 การทำงานของระบบอื่น ๆ ในร่างกายที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศเช่น ระบบฮอร์โมน ระบบประสาทและสมอง ฯลฯ
 - 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความนึกคิด และเจตคติของคนกับการแสดงออกทางเพศ สมองซีกประเพณี ศีลธรรม เกี่ยวกับการกระทำอย่างไร
 - 1.4 พัฒนาทางเพศและเพศเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ
 - 1.5 พันธุกรรม
2. ด้านสังคม
 - 2.1 บทบาทหน้าที่ และความสามารถในครอบครัวของสมาชิกครอบครัวรวมทั้งวิธี กินอยู่ การเงิน มรดก ระเบียบวินัยและกฎหมายต่าง ๆ ฯลฯ
 - 2.2 อิทธิพลของเพศต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในสังคม
 - 2.3 การใช้เพศและจุดประสงค์ของเพศภายในภายนอกการสมรส
 - 2.4 เพศและการเพิ่มของประชากร
 - 2.5 ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง
 - 2.6 ปัญหาทางเพศที่เกิดจากมาตรฐานของสังคมสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา
 - 2.7 สาเหตุและการรักษาความผิดปกติทางเพศ
3. ด้านอนามัย
 - 3.1 สุขภาพร่างกายทั้งกายและใจเกี่ยวข้องกับเพศอย่างไร
 - 3.2 พัฒนาการทางเพศ แรงขับทางเพศ และพฤติกรรมบางอย่างเช่นการสำเร็จ ความไม่ใคร่ด้วยตนเอง การเล่นอวัยวะเพศ การอยากถู้อยากเห็นทางเพศ ฯลฯ
 - 3.3 ความสะอาด
 - 3.4 การปรับตัวอย่างไรกับการเป็นหนุ่มสาวเร็วหรือช้าเกินไป
 - 3.5 การอดกลั้นทางเพศ การผ่อนคลายแรงขับทางเพศ
 - 3.6 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
 - 3.7 การส่งเสริมการแสดงออกทางเพศแบบเหมาะสมตามวัย ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวมีแบบฉบับอย่างไร
4. ด้านเจตคติและการปรับตัว
 - 4.1 การวางตัวก่อนสมรสโดยเฉพาะกับคู่ที่ออกเที่ยวด้วยกันเสมอหรือเป็นคู่หมั้น
 - 4.2 การสังสรรค์ระหว่างเด็กหนุ่มสาว

4.3 นิสัยและการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ

4.4 การสร้างเจตคติที่ถูกต้องและเหมาะสม

4.5 การเข้าใจในการแสดงออกและพฤติกรรมทางเพศที่เห็นในสังคม

4.6 การสร้างค่านิยมและระบบคุณค่าในเรื่องต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับเป็นเพื่อนแนวทางและหลักในการดำรงชีวิตและการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ มิใช่แต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศเท่านั้น

5. เพศในการคบหาสมาคมที่เกี่ยวข้องกันเพศศึกษาทางด้านนี้จะเป็นการนำความรู้ทุกด้านที่กล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเช่น

5.1 การศึกษาเพื่อได้เข้าใจ และยอมรับหน้าที่ ตามเพศของตน ตามสังคมซึ่งกำลังมีการเปลี่ยนแปลง พยายามหาทางวางตน และปฏิบัติตามหน้าที่ต่าง ๆ ของตนให้ได้ผลราบรื่นให้มีความยุติธรรมและพึงพอใจแก่ตนเอง และชายหญิงที่สัมพันธ์ด้วย

5.2 ตระหนักถึงความแตกต่างในลักษณะการนึกคิด และพฤติกรรมทางเพศซึ่งมีอยู่ตามปกติในแต่ละคน

5.3 การตระหนักว่าแต่ละคนทั้งชายและหญิงต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม

5.4 ครอบครัวและเจตคติเรื่องเพศกับการอบรมภายในครอบครัวเป็นต้น

การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน

เต็มศิริ บุญยสิงห์ (2530: 28) ได้กล่าวถึงการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนว่า

1. สอนในขอบข่ายวัฒนธรรมและค่านิยมโดยไม่ลอกเลียนจากประเทศอื่น
2. สอนให้สอดคล้องกับอายุสมองของผู้เรียน หากสอนหย่อนไปก็จะปลูกความคิดโบราณทางเพศให้กับเยาวชนสอนก้าวหน้าเกินไปก็จะเกินความจริง
3. การสอนเพศศึกษาควรมีในโรงเรียนทุกแห่ง
4. ควรจะเน้นที่ความรู้เรื่องราวทางเพศของมนุษย์ ไม่ควรย่ำเรื่องเพศสัมพันธ์ให้มากนักจะต้องเรียนเกี่ยวกับผลทางชีววิทยา ทางจิตวิทยา ทางสังคม และจริยธรรมของพฤติกรรมทางเพศ
5. เพศศึกษาในโรงเรียนมัธยม ควรจะเพิ่มความเข้มข้นโดยธรรมชาติจากเพศศึกษาในระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมจะเกี่ยวกับการเจริญวัยของนักเรียนในแต่ละระดับ
6. การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา เป็นการสอนอย่างเป็นกันเอง พูดอย่างเปิดเผย ชัดเจนให้เข้าใจต้องแท้และไม่ควรพูดอย่างเร้าอารมณ์เป็นอันขาด จุดมุ่งหมายคือ ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องของเพศ
7. ไม่ควรหวังว่าการสอนเพศศึกษา จะเป็นเกราะป้องกันบางสิ่งบางอย่างที่ไม่เป็นที่ต้องการ เช่น การแพร่เชื้อแกมโรค การประพฤติดำเนินผิด พฤติกรรมที่ผิดธรรมดา แต่ควรจะถือว่าการสอนเพศศึกษาสร้างอิทธิพลที่ดีต่อการพัฒนาการส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน

8. ควรจะยำเกี่ยวกับเรื่องการปรับตัว การเปลี่ยนเจตคติและความรับผิดชอบเป็นสำคัญ

9. ชั้นเรียนเพศศึกษาโดยทั่วไป ควรเป็นชั้นเรียนแบบสหศึกษา โดยมีข้อแม่ให้ยืดหยุ่นได้ในสถานการณ์พิเศษบางอย่าง

10. ควรมีการประเมินผลของโครงการพลศึกษานี้ด้วย

การจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร (2531: 220-221) ได้กล่าวถึงข้อเสนอในการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยแยกเป็น 2 ระดับดังนี้

1. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ควรสอนเรื่องความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจในวัยรุ่น สรีรวิทยาของอวัยวะเพศและต่อมเพศ การสืบพันธุ์ของมนุษย์สุขภาพเกี่ยวกับอวัยวะเพศชายและเพศหญิง ความเข้าใจในเพศตรงข้าม ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนต่างเพศ การแต่งงานและชีวิตครอบครัว ความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ ฯลฯ

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)

การสอนเพศศึกษาในระดับชั้นนี้ ควรมีขอบเขตที่กว้างขวางและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะเด็กโตขึ้นมาก สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเพศศึกษา ไปใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตจริงได้ทันทั่วทั้งที่ และนักเรียนในวัยนี้เริ่มมีเพื่อนต่างเพศมากขึ้น เริ่มมีนัด และบางคนก็อาจมีคู่อรักหรือแฟนแล้ว

ในการสอนสุขศึกษาเรื่องเพศดังกล่าว ควรสอนหลังจากจบบทเรียนเกี่ยวกับสุขภาพจิตและสุขภาพทางอารมณ์ เพราะบทเรียนทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ และกิจกรรมสหนาการการมีความสำคัญและสามารถช่วยเบี่ยงเบนแรงผลักดันทางเพศหรือความรู้สึกทางกามารมณ์ให้ออกมาในลักษณะที่เหมาะสม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง และสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่อย่างมาก

ผู้สอนเพศศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร (2521: 182-183) กล่าวถึง ลักษณะของครูที่เหมาะสมกับการสอนเพศศึกษาไว้ดังนี้

1. จะต้องเป็นคนใจเย็น มีสุขภาพจิตดี
2. จะต้องรู้จักเนื้อหาของวิชาเพศศึกษาดี
3. จะต้องรู้จักเลือกบทเรียนเพศศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ
4. จะต้องเป็นกันเองกับเด็ก
5. จะต้องรู้จักใช้เวลาให้เหมาะสมกับเด็ก
6. จะต้องเป็นคนที่มีความมั่นคง เปิดเผย และเจียมขนาด
7. จะต้องมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของวิชาเพศศึกษา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2532: 9) กล่าวว่า คุณสมบัติของครูผู้สอนเพศศึกษา ควรจะมีลักษณะดังนี้

เสนอ อินทรสุขศรี (2509 : 64) ได้เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรเป็นครูชีววิทยาพยาบาล ประจำโรงเรียน และครูผู้ที่ได้รับการอบรมอย่างดีบางเรื่อง หรืออาจเชิญแพทย์มาสอนเป็นพิเศษ

เดชา สุขารมณ (2518: 9) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับครูผู้สอนเพศศึกษา ควรเป็นแพทย์ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

สรุปได้ว่าผู้สอนเพศศึกษานั้นควรจะเป็นครู แต่ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการอบรม ได้รับการฝึกฝนทางด้านเพศศึกษามาก่อนเป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตัวเองที่จะสอน และรู้เรื่องเพศศึกษา เข้าใจเด็ก เป็นกันเองกับเด็ก รู้จักเลือกบทเรียนให้เหมาะสมกับเด็กและมีเจตคติที่ดี

จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์ (2513: 228) ได้เสนอแนะคุณสมบัติที่สำคัญของครูผู้สอนเพศศึกษาเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงได้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องเพศศึกษาอย่างแท้จริง
2. เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในคุณค่าของเพศศึกษา และมีความศรัทธาต่อวิชานี้ว่ามีประโยชน์ต่อผู้เรียนไม่ด้อยไปกว่าวิชาอื่น ๆ
3. ไม่มีข้อจำกัดว่าจะต้องเป็นครูชายหรือครูหญิง แต่ควรจะเป็นผู้ที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว เพราะจะได้นำประสบการณ์จากชีวิตจริงมาถ่ายทอด อบรม และกล้าที่จะอธิบายขยายความให้แก่ผู้เรียน แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ครูที่แต่งงานแล้วจะต้องสอนได้ดีกว่าครูที่ยังเป็นโสดเสมอไป เพราะการเป็นครูที่ดียังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลายประการ
4. เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อจะได้เข้าใจพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในวัยต่าง ๆ
5. ควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะสมกับเพศและวัยของตน
6. ควรเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยเฉพาะสภาพชีวิตครอบครัว ควรราบรื่น มีสุขตามสภาพที่คนปกติควรจะเป็น

7. เป็นผู้มีใจกว้างและค่อนข้างทันสมัย ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งได้
8. เป็นผู้มีเทคนิคการสอน การถ่ายทอดความรู้ที่ทันยุคทันเหตุการณ์ และมีการปรับปรุงเทคนิคการสอนอยู่เสมอ

อุปกรณ์การสอนเพศศึกษา

เสนอ อินทรสุขศรี (2509: 64) มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาว่าควรจะมีการใช้อุปกรณ์การสอนด้วย

สวัสดี จงกล (2522: 46) ได้กล่าวว่าอุปกรณ์การสอนเพศศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะจะช่วยให้ผู้สอนสอนด้วยความสบายใจ ผู้เรียนเข้าใจง่ายและถูกต้อง เช่น แผนภูมิภาพพลิก ภาพยนตร์ สไลด์ (Slide) แผ่นโปร่งใส ควรจะผลิตอุปกรณ์ การสอนเหล่านี้ให้มีหลายๆ เรื่องหลายแบบ ให้ครูเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม

สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร (2521: 211) ได้เสนอแนะว่าในการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนบทเรียนเพศศึกษานั้น อาจจะเป็นชนิดเดียวกันกับอุปกรณ์ที่ใช้สอนวิชาต่าง ๆ โดยครูจำเป็นต้องจัดแปลงลักษณะหรือรายละเอียดให้เหมาะสมกับบทเรียนเพศศึกษาชนิดของอุปกรณ์เหล่านี้ได้แก่ตำราและหนังสือประกอบการเรียน

1. จุลสารและใบปลิว
2. หนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร
3. ภาพโฆษณา
4. ภาพพลิก และ สมุดภาพ
5. ภาพสเกตช์ ภาพถ่าย
6. แผนภูมิ กราฟ
7. การ์ตูน
8. ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง
9. วิทยากร
10. นิทาน เพลง
11. เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ และโทรทัศน์
12. ภาพยนตร์ ภาพสไลด์ และฟิล์มสคริป

จากข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังกล่าว พอจะสรุปเกี่ยวกับการจัดและการดำเนินการสอนอุปกรณ์การสอนเพศศึกษา ได้ดังนี้

1. ควรมีการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน โดยใช้ชื่อว่า “เพศศึกษา” เพื่อช่วยนักเรียนให้สามารถแก้ปัญหาของชีวิตที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ การรักษาสุขภาพ อนามัยส่วนตัว และปัญหาด้านร่างกาย สังคม จิตใจ ศีลธรรมจรรยา และช่วยให้รู้จักการใช้ชีวิตครอบครัวที่เป็นสุข

2. การสอนเพศศึกษาควรเริ่มตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะนักเรียนระดับนี้ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสนใจ และอยากรู้เห็นในเรื่องเพศมากขึ้น จึงควรให้ความอย่างถูกต้อง เพื่อสนองความต้องการของเรา

3. ควรมีการสอนเพศศึกษารวมกันทั้งเพศชาย และเพศหญิง เพื่อช่วยให้นักเรียนปรับตัวและปฏิบัติต่อเพศตรงข้ามได้ดีขึ้น

4. ครูผู้สอนเพศศึกษา ควรได้รับการอบรมอย่างดีทางเพศศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจ และมั่นใจในความรู้ที่ได้รับว่าถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อความประพฤติ และพฤติกรรมทางเพศ

5. อุปกรณ์การสอน ผู้สอนควรใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้สะดวกรวดเร็วขึ้น อุปกรณ์การสอนที่ใช้ ได้แก่ ภาพยนตร์ ภาพสไลด์ ชุดการสอนหุ่นจำลองของจริง และอื่น ๆ

นโยบายเกี่ยวกับเพศศึกษา

นางลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2529: 8 – 9) ได้ให้ความเห็นว่านโยบายเกี่ยวกับเพศศึกษาควรเน้นในเรื่องต่อไปนี้

1. การลดปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ ที่มีผลต่อการสงบสุขของครอบครัว และครอบครัว เช่นปัญหาการย่ำร้าง ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาการถูกข่มขืน ปัญหาการลงหญิงและเด็กเพื่อค้าประเวณี และอื่นอื่น

2. ให้มีการสอนเพศศึกษาอย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร

3. ส่งเสริมให้มีการจัดความรู้เรื่องเพศศึกษา ตั้งแต่สถาบันครอบครัว โรงเรียนและสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้เรื่องเพศศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย

4. ส่งเสริมให้มีการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาในชุมชน จากหน่วยงานต่างๆของรัฐที่ให้บริการกับชุมชน ทั้งในเมืองและชนบท

5. เน้นการพัฒนาสตรีและสถานภาพของสตรี ด้วยการเปลี่ยนค่านิยมทางเพศที่ไม่ยกย่องสตรี การปรับปรุงสิทธิความเสมอภาคในงานของสตรี การลดข้อจำกัดระหว่างเพศด้วยการให้หญิงและชายมีโอกาสร่วมในการทำงานหรือกระทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างเท่าเทียมกันและขจัดค่านิยมที่ขาดเหตุผลและสร้างปัญหาในการดำเนินชีวิต

6. กำหนดกลุ่มเป้าหมายต่างๆที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาพฤติกรรมทางเพศ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเด็ก และเยาวชน รวมทั้งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อทางเพศของผู้อื่น รวมทั้งผู้มีการประพฤติเบี่ยงเบนในเรื่องเพศ เป็นต้น

7. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการทำแท้ง กฎหมายการลงโทษผู้ที่กระทำการข่มขืนผู้อื่น ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบัน

8. จัดให้มีการประสานงานกับสื่อมวลชนทุกประเทศ ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาแก่ประชาชนอย่างถูกต้อง

9. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณในเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและจัดให้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐบาลและเอกชน

10. ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย และติดตามประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาใช้ในงานเพศศึกษา

การสอนเพศศึกษาในต่างประเทศ

การสอนเพศศึกษาในต่างประเทศ เป็นการชี้แจงให้กระบอกหรือไม่เป็นการสอนให้วัยรุ่นอยากรู้ อยากลองมากขึ้นหรือไม่ คำถามเหล่านี้ นับว่ามีความเป็นสากลอยู่มากพอสมควร เพราะองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก และ โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) จึงได้ทำเปิดประเด็นหลักการได้แนวคิดว่า

1. กลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ การสอนเพศศึกษาช่วยชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกออกไป

2. กลุ่มวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์แล้ว เพศศึกษาที่จะช่วยให้วัยรุ่นเหล่านั้นมีการใช้วิธีคุมกำเนิดอย่างถูกต้องและใช้ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

3. ไม่พบหลักฐานว่า การสอนเพศศึกษาจะเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้น

ข้อดีและข้อเสียของการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน

วันทนี วาสิกะสิน (2526: 199) ได้รวบรวมความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ที่จะให้มีการสอนเพศศึกษาในสถาบันการศึกษาไว้ดังนี้

ข้อดี

1. ถ้าครอบครัวไม่อาจทำหน้าที่ในการสอนเพศศึกษาให้กับเด็ก หรือสอนสิ่งผิดๆ ปลุกฝังเจตคติที่ไม่ถูกต้องให้กับเด็ก การที่โรงเรียนมีบทบาทในการสอนเพศศึกษา ก็จะช่วยแก้ไขหรือเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กยังไม่รู้ให้กับเด็กได้

2. การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาจะช่วยลดปัญหาความคับข้องใจ ขจัดความรู้สึกผิด ความละอายต่างๆในเรื่องเพศให้แก่เด็ก

3. การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน จะช่วยป้องกันและลดปัญหาต่างๆลงได้ เช่น การแพร่ขยายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ปัญหาความล่าช้าทางเพศ

4. การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องเพศไปพร้อมๆกันกับเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกัน

5. การให้ความรู้เรื่องเพศในโรงเรียน จะช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะโดยสมบูรณ์ และเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

ข้อเสีย

1. การสอนเพศศึกษา อาจทำให้เด็กมีความประพฤติดังทางเพศมากยิ่งขึ้นเพราะได้แนวทาง

2. การสอนเพศศึกษาไม่อาจป้องกันปัญหาปัญหาไม่ให้เกิดประพฤติดังทางเพศได้เสมอไป

3. เรื่องเพศควรเป็นเรื่องส่วนตัว ที่ควรกล่าวถึงเฉพาะภายในครอบครัวมากกว่าที่จะกล่าวถึงอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ เช่น โรงเรียน

ครู – อาจารย์ ที่สอนเพศศึกษา อาจใช้เจตคติส่วนตัวมามีอิทธิพลต่อการสอนเพศศึกษาให้แก่เด็ก

จากการเปรียบเทียบทั้งข้อดีและข้อเสียในการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนแล้วจะเห็นได้ว่าในฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยยังคงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน และเทคนิคการสอนของครูมากกว่าที่จะไม่เห็นด้วยว่าเพศศึกษาไม่ดี ดังนั้นหากโรงเรียนจะรับหน้าที่ดำเนินการให้มีการสอนเพศศึกษาให้นักเรียน ควรจะได้คำนึงถึงคุณสมบัติของครูผู้สอนเพศศึกษาเป็นสำคัญมิใช่มอบหมาย ครูผู้สอนต้องมีความเต็มใจและสมัครใจ มิใช่เป็นการมอบหมายให้สอนตามหน้าที่เท่านั้น

การสอนเพศศึกษาในอนาคต

กรมวิชาการ (2543ก: 15 – 17) กรมวิชาการกำลังดำเนินการกำหนดกรอบหลักสูตรขั้นพื้นฐานเพื่อตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แผนนโยบายการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพศศึกษาจะเป็นหัวข้อหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับสุขภาพพลานามัย ตั้งแต่ปี 1-12 ซึ่งจะมีขอบข่ายครอบคลุมทางด้านสุขวิทยา

สรีรวิทยา สังคมวิทยา และจิตวิทยา สอดคล้องและสนองตอบความต้องการและการพัฒนาการของ ผู้เรียนตามวัยและวุฒิภาวะซึ่งน่าจะมี 6 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ (Human development) เป็นเรียนรู้ ความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันของการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ (Relations) ได้แก่ความสัมพันธ์ ในครอบครัวความเป็นเพื่อนความรักใคร่ การมีคู่รัก การเลือกคู่ครองการสมรส การวางแผนและชีวิต ครอบครัว

3. ความรู้ความสามารถและทักษะชีวิตและค่านิยมที่ดี (Personal Skill)นักเรียนควร จะได้ฝึกทักษะที่จำเป็นและมีค่านิยมที่ ถูกต้องในเรื่องการรักศักดิ์ศรี การรักษานวลสงวนตัวการวางตัวที่ ถูกต้องกับเพื่อนต่างเพศ การตัดสินใจ การรู้จักสื่อสารในการปฏิเสธ การต่อรองและโน้มน้าว การ ปกป้องสิทธิของตนเองเมื่อถูกล่วงละเมิดทางเพศ การรู้จักแสวงหาเมื่อเผชิญปัญหา มีความ รับผิดชอบที่จะควบคุมตนเอง รวมทั้งการกับการจัดการกับอารมณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ (Sexual behavior) นักเรียนจะได้ เรียนรู้ว่า เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ รู้จักการจัดการกับตนเองถูกต้องและเหมาะสมเมื่อมี ความต้องการทางเพศ การเบี่ยงเบนและระอามทางเพศ เมื่อถูกกระตุ้นยั่วเย้าและรู้วิธีการหลีกเลี่ยง ด้วยสติปัญญา

5. ความรู้เรื่องสุขอนามัยทางเพศ (Sexual health) นักเรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในเรื่องการดูแลสุขภาพสะอาดอวัยวะเพศ การคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย การทำแท้ง การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อ HIV พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และการดูแลสุขภาพของระบบสืบพันธุ์

6. ความรู้ ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรม (Society and culture) นักเรียนควร จะได้รับความรู้และการฝึกอบรมจรรยา มารยาท ศีลธรรม บทบาทชายหญิง (Gender role) เรื่องเพศ กับกฎหมายคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เรื่องเพศกับศาสนา เรื่องเพศกับศิลปะ และเรื่องเพศที่มากับสื่อ ต่าง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุขจึงได้เพิ่มข้อที่ 17 คือเรื่องบน บทบาททางเพศ (Gender role) ซึ่งแยกจากรายละเอียดหัวข้อที่ 6 ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ขณะเดียวกันกรมวิชาการ (2543ข : 2-3) ได้สรุปว่า เรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษา หรือเพศศึกษาแนว ใหม่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งเกี่ยวข้องกับ การให้ความรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง (Accurate information) ในเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการ การสืบพันธุ์ของมนุษย์ การตั้งครรรภ์ การ ตอบสนองทางเพศ การเรียนรู้บทบาทชายหญิง การติดเชื้อ HIV/AIDS และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การปลูกฝังเจตคติค่านิยมที่ดีงาม (Desirable attitude) ให้เกิดความเข้าใจในค่านิยมของตนเอง ครอบครัวและ สังคม รักตนเองรักผู้อื่น เคารพในสิทธิเนื้อตัวร่างกาย มีจิตสำนึกที่ต้องควบคุมกายใจ ตนเอง การฝึกทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต (Personal skill) ในเรื่องการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น การ สื่อสารสร้างความเข้าใจ การตัดสินใจ การปฏิเสธ การเจรจาต่อรอง การโน้มน้าวให้คล้อยตาม รวมทั้ง

การวิเคราะห์ การแก้ปัญหาการจัดการกับอารมณ์และความเครียด การปลูกฝังความรับผิดชอบ (Responsibility) ในเรื่องการควบคุมอารมณ์ทางเพศ การดูแลสุขภาพทางเพศของตน การไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมทางเพศของตนเอง

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจะต้องครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านคือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของมนุษย์ สัมพันธภาพ พฤติกรรมทางเพศ สุขอนามัย สังคม และวัฒนธรรม

2. ด้านจิตใจในการสร้างเจตคติ ความเชื่อค่านิยม

3. ด้านพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสารการสร้างความรู้ความเข้าใจ การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคล

ทั้งนี้บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจ ทางด้านชีววิทยา จิตวิทยา สังคม วัฒนธรรม และจิตวิญญาณของมนุษย์

ดังนั้นการสอนเพศศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อเยาวชน โดยจะจัดการเรียนการสอนร่วมกันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน การให้เกียรติกันและกันระหว่างเพศ การแสดงออกและมีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสมโดยให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป

1.2 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ผศ.ชูชาติ เชิงฉลาด (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี). สรุปวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดังนี้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด(Maximum Learning) ดังนั้นจึงต้องออกแบบกลุ่มให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานสูงสุด (Maximum Participation) ของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้และบรรลุผลการทำงานสูงสุด (Maximum Performance) ด้วย

หลักการเรียนรู้ ที่นำมาใช้ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน (Experiential Learning)
2. การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในการกระทำด้วยตนเอง (Active Learning)
3. การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน (Interaction)
4. การเรียนรู้จากการสร้างเครือข่ายความรู้หรือประสบการณ์ร่วมกัน (Construction)
5. การเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน (Process Learning)
6. การเรียนรู้เน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process)
7. การเรียนรู้จากการนำความรู้หรือประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ (Application)

องค์ประกอบของการเรียนรู้

รายละเอียดองค์ประกอบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีดังนี้

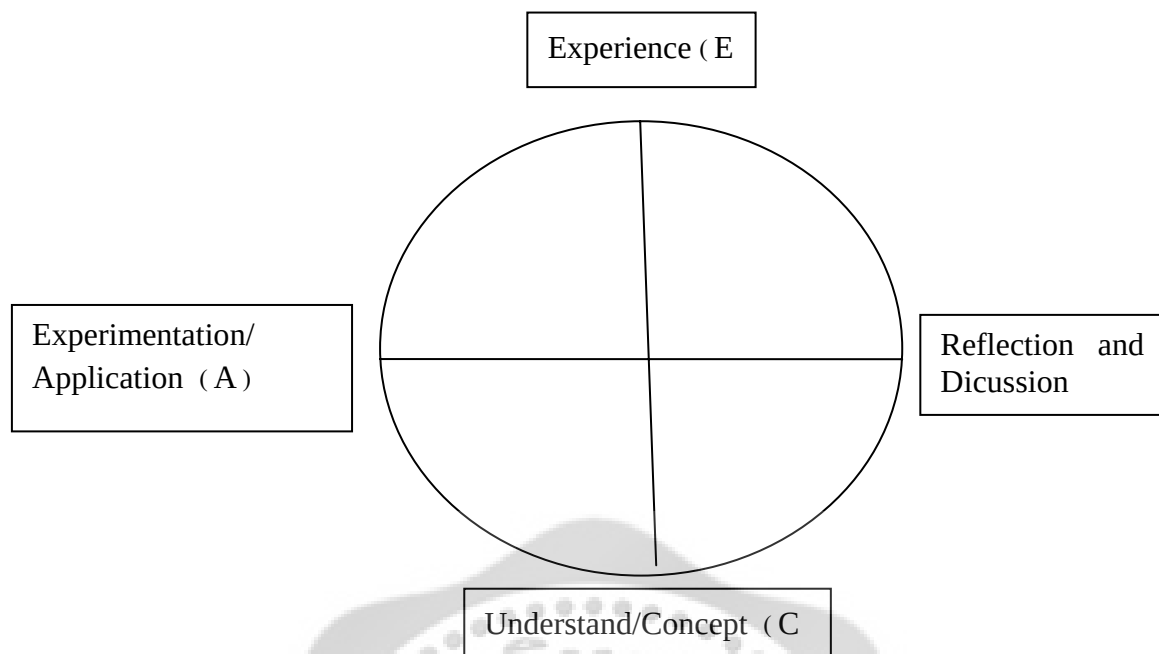
องค์ประกอบที่ 1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience) เป็นการเรียนรู้จากการใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องสำรวจประสบการณ์เดิมหรือสร้างประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่

องค์ประกอบที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ (Reflection and Discussion) เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มที่ช่วยการกระตุ้นหรือส่งเสริมผู้เรียนได้แสดงออกหรือสะท้อนความคิดโดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้สึกของตนเองกับสมาชิกในกลุ่มตามประเด็นของคำถามเชิงลึกที่กำหนดให้ ดังนั้นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควรกำหนดประเด็นของคำถามให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ใช้ความคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จากความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนเองในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม

องค์ประกอบที่ 3 การนำเสนอความรู้ (Understand or Concept) เป็นการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ จึงเกิดความรู้ความเข้าใจที่หลากหลายของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ความเข้าใจร่วมกันเป็นความคิดรวบยอดหรือองค์ความรู้ใหม่ ดังนั้นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน จนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสังเคราะห์เป็นความคิดรวบยอดหรือความรู้ใหม่ร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 4 การประยุกต์นำไปใช้ (Experimentation or Application) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการนำเอาความคิดรวบยอดหรือองค์ความรู้ใหม่ไปทดลองปฏิบัติหรือประยุกต์นำไปใช้ใน สถานการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียนจนเกิดเป็นแนวปฏิบัติของตนเองหรือในสถานการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความชำนาญและความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ไปทดลองปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ ความคิดสร้างสรรค์ หรือแนวปฏิบัติของตนเอง

การออกแบบกิจกรรมทางการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้จะต้องให้ครบทุกองค์ประกอบของการเรียนรู้ได้ก่อนก็ได้ ส่วนเวลาเรียนในแต่ละองค์ประกอบของการเรียนรู้จะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ดังแผนภูมิรายละเอียดต่อไปนี้



ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด (Maximum Learning)

ในทุกองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จะต้องคำนึงถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. การออกแบบกลุ่ม จะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูงสุด (Maximum Participation) ดังนั้นจึงควรเลือกประเภทของกลุ่มให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งกลุ่มแต่ละประเภทมีลักษณะการใช้และข้อจำกัดแตกต่างกัน ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มพื้นฐาน มีลักษณะกิจกรรมกลุ่ม ข้อบ่งชี้ข้อจำกัดตามตาราง ดังนี้

ประเภทกลุ่ม	ลักษณะกิจกรรมกลุ่ม	ข้อบ่งชี้	ข้อจำกัด
กลุ่มที่ 2 คน (Pair Group)	ผู้เรียนจับคู่กัน ทำกิจกรรม ที่ได้รับมอบหมาย	ทุกคนได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น นำเสนอประสบการณ์ หรือฝึกปฏิบัติโดยทำ พร้อม ๆ กันใช้เวลา ไม่มากนัก	ขาดความหลากหลาย หลายทางความ คิดและประสบการณ์ เพราะเป็นการแลกเปลี่ยนกันเพียง 2 คน
กลุ่ม 3 คน (Triad Group)	ผู้เรียนอาจจับกลุ่ม 3 คนแต่ละคนมี บทบาทที่ชัดเจน อาจหมุนเวียน บทบาทกันได้	ทุกคนมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ตามบทบาทและ สามารถเรียนรู้ได้ครบ ทุกบทบาท	ขาดความหลากหลาย (Triad) และความกระฉับกระชวย ไปบ้างอาจใช้เวลา มากในการสลับ บทบาท
กลุ่มย่อย ระดมสมอง (Buzz Group)	เป็นการรวมกลุ่ม 3-4 คน ใช้วิธีรวม ง่าย ๆ เช่น นั่งใกล้ๆ กันก็หันหน้าเข้าหากัน เพื่อแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน	ผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ทำกิจกรรมร่วมกัน ระยะเวลาสั้นๆ โดยไม่ต้อง การข้อสรุปหรือ ข้อสรุป ไม่ลึกซึ้งมากนัก	ขาดความลึกซึ้ง เพราะไม่มีการ อภิปรายกันมาก หรือลึกซึ้ง
กลุ่มเล็ก (Small Group)	เป็นการจัดกลุ่ม 5-6 คนทำกิจกรรมที่ได้รับ มอบหมายจนลุล่วง	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและ อภิปรายอย่างลึกซึ้ง จนได้ข้อสรุป	ใช้เวลามากถ้ามี การกำหนดบทบาท ทุกคนจะมีส่วนร่วม ตามบทบาทที่ กำหนด แต่ถ้าไม่มี บางคนอาจมีส่วน ร่วมน้อย

ตาราง 2 กลุ่มประยุกต์จากกลุ่มพื้นฐาน มีลักษณะกิจกรรมกลุ่ม ข้อบ่งชี้ และข้อจำกัดดังนี้

ประเภทกลุ่ม	ลักษณะกิจกรรมกลุ่ม	ข้อบ่งชี้	ข้อจำกัด
กลุ่มแบ่งย่อย (Subgroup)	เป็นการจัดกลุ่ม 2 ขั้นตอนโดยแยกให้ ผู้เรียนทำกิจกรรม เฉพาะบางกลุ่มจนมี ความเชี่ยวชาญ จากนั้นจึงให้ผู้เรียน จากแต่ละกลุ่มมา รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อบูรณาการ	เพื่อให้ผู้เรียนใช้ ศักยภาพของตนเอง ในการสร้างความรู้ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วม และได้เนื้อหา มาก	ใช้เวลามากอาจมี ความรู้ที่ตกหล่น
กลุ่มแบ่งย่อย (Subgroup)	เป็นการจัดกลุ่ม 2 ชั้น ตอน จากกลุ่ม 8 – 12 คน แบ่งเป็น กลุ่มย่อย 3 – 4 กลุ่ม เพื่อให้ทำงาน กลุ่ม ละอย่าง (ที่ไม่เหมือนกัน) จากนั้นจึงให้กลุ่มย่อย มารวมกันเพื่อ บูรณาการ	ไม่มีวิทยากรประจำ กลุ่มย่อย หลังแบ่งกัน ทำงานแล้วจะมาสรุป ความเห็นในกลุ่ม ใหญ่	ในการทำงานกลุ่ม ใหญ่ต้องใช้วิทยากร ประจำกลุ่มช่วย ดำเนินการ เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์
กลุ่มปิรามิต (Pyramid Group)	รวบรวมความคิดเห็น เริ่มจากกลุ่ม 2 -4 คน ทวีขึ้นไปเป็นชั้น ๆ จนครบทั้งชั้น	สร้างความตระหนัก และความเข้าใจใน ความรู้สึกร่วมกัน แต่ละกลุ่มหรือฝ่าย	ขาดข้อสรุปหรือ ความลึกซึ้ง

2. การออกแบบงาน จะต้องให้ผู้เรียนบรรลุงานสูงสุด (Maximum Performance)
 ดังนั้นจึงควรกำหนดงานให้เหมาะสมกับประเภทของกลุ่มและเวลาเรียนในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ดัง
 แนวทางต่อไปนี้

2.1 การกำหนดงานหรือกิจกรรม จะต้องแบ่งกลุ่มกี่คน ให้ทำอะไร ใช้เวลาเท่าไรหล
 ลังจากทำงานเสร็จแล้วจะต้องทำอย่างไรต่อไป

2.2 การกำหนดบทบาทสมาชิกกลุ่ม จะต้องมีบทบาทอย่างไร เช่น บทบาทของผู้
 สังเกตการณ์ บทบาทของผู้ปฏิบัติงาน บทบาทของหัวหน้ากลุ่ม บทบาทของเลขานุการกลุ่ม บทบาท
 ของการอภิปรายแสดงความคิดเห็น บทบาทของการแสดงบทบาทสมมติ และบทบาทของการ
 นำเสนอผลงานของกลุ่ม เป็นต้น

2.3 การกำหนดโครงสร้างงาน จะต้องจัดทำเป็นใบงานหรือใบชี้แจง เพื่อลดเวลาของ
 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะต้องปฏิบัติของแต่ละกลุ่ม

การสอนโดยยึดแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1. การสอนความรู้ (Knowledge) ที่ใช้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ช่วยสร้างทักษะ
 ชีวิตที่เป็นพื้นฐานและเป็นองค์ประกอบร่วมของทักษะชีวิตตัวอื่นๆ ทั้งหมด นั่นก็คือ ความคิด
 สร้างสรรค์และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ลักษณะเฉพาะของการสอนความรู้ที่ยึดหลักการเรียนรู้แบบมี
 ส่วนร่วม ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะของการสอนความรู้

องค์ประกอบ PL	ลักษณะเฉพาะของการสอนความรู้แบบ PL
ประสบการณ์	ตั้งคำถามเพื่อรวบรวมประสบการณ์ของผู้เรียน
การสะท้อนความคิดและอภิปราย	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อสร้างความรู้ตามงานที่ได้รับมอบหมาย
ความคิดรวบยอด	การบรรยาย (โดยครูหรือสื่อ) การรายงานผลงาน กลุ่มหรือบูรณาการความรู้ของกลุ่มย่อย โดยการ อภิปรายในกลุ่มใหญ่
การประยุกต์แนวคิด	ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยประยุกต์จากความรู้ที่ เกิดขึ้น เช่น เขียนคำขวัญ จัดบอร์ด ทำรายงาน เขียนเรียงความ ฯลฯ

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หน้า10.

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา นั้น ไม่มีขั้นตอนที่สอนเฉพาะเจาะจง เพียงแต่ให้คำนึงถึงการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ประการ

2. หลักการสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม

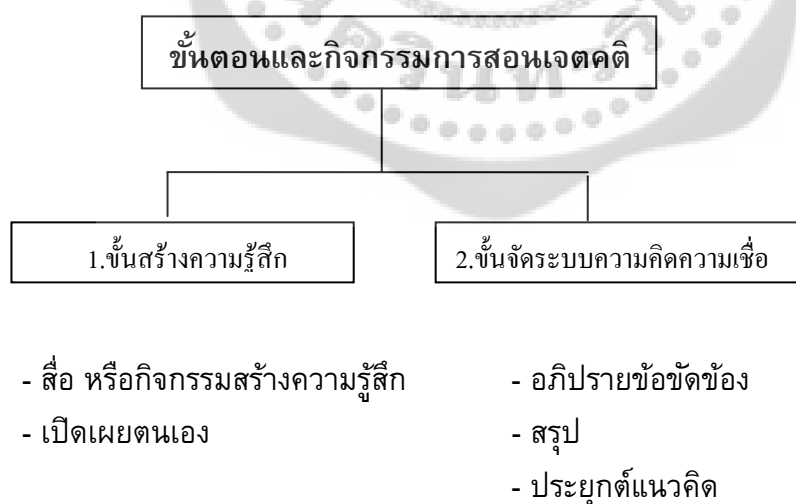
ถึงแม้กระบวนการสอนแต่ละครั้งจะมีองค์ประกอบทั้งด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย แต่การสอนเจตคติจะมุ่งเน้นการสอนในด้านจิตพิสัย ซึ่งมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ การสร้างความรู้สึกลึกซึ้งคล้อยคลึงกับเจตคติดังกล่าว และการจัดระบบความคิดความเชื่อ เมื่อนำมาสัมพันธ์กับหลักการทั่วไปของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ประการ การสอนเจตคติจึงควรมีลักษณะเฉพาะ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะของการสอนเจตคติ

องค์ประกอบ PI	ลักษณะเฉพาะของการสอนเจตคติ
ประสบการณ์	เน้นประสบการณ์ด้านความรู้สึกของนักเรียน
การสะท้อนความคิดและอภิปราย	นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งอย่างเต็มที่
การสรุปความคิดรวบยอด	นักเรียนได้ข้อสรุปด้วยตนเอง โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนคิดและช่วยเพิ่มเติม
การทดลองหรือประยุกต์แนวคิด	นักเรียนได้ทำกิจกรรมทั้งในหรือนอกเวลาเรียน เพื่อให้มีเจตคติที่ฝังแน่นมากขึ้น

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หน้า11.

เนื่องจากเจตคติเป็นความคิดความเชื่อที่มีความรู้สึกเป็นองค์ประกอบ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องมีทั้ง 2 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้สึกและด้านความคิดความเชื่อ ดังแสดงในภาพประกอบ 3 (กรมสุขภาพจิต. 2543: 11)



ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนเจตคติ

ขั้นสร้างความรู้สึกรู้จัก จะใช้สื่อหรือกิจกรรมสร้างความรู้สึกรู้จัก อาจใช้เวลาประมาณ 5.20 นาทีของคาบสอน ส่วนที่เหลือจะเป็นการจัดระบบความคิดความเชื่อ ดังนั้นครูจึงจำเป็นที่จะต้องมีทักษะในการใช้สื่อหรือกิจกรรมให้เกิดความรู้สึกรู้จักได้จริง รวมทั้งมีทักษะในการใช้กระบวนการกลุ่มช่วยจัดระบบความคิดความเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายโต้แย้งจนนักเรียนสามารถสรุปได้ด้วยตนเอง และนำข้อสรุปที่ได้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดกิจกรรมสรุป ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 สรุปขั้นตอนและกิจกรรมการสอนเจตคติ

ขั้นตอน	องค์ประกอบ PL	กิจกรรม
1. ขั้นสร้างความรู้สึกรู้จัก	-ประสบการณ์	สื่อหรือกิจกรรมสร้างความรู้สึกรู้จัก เป็นการใช้สื่อหรือกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดหรือมีอารมณ์ร่วมกับเรื่องนั้น สื่อสร้างความรู้สึกรู้จัก: เช่น บทสำหรับอ่าน (ในรูปแบบ กรณีศึกษา จดหมาย บันทึก บทสัมภาษณ์ ฯลฯ) แถบเสียง วีดิทัศน์ กิจกรรมสร้างความรู้สึกรู้จัก : เช่น - กิจกรรมสร้างความรู้สึกรู้จักโดยตรง เช่น - ละคร หุ่นกระบอก จำแนกเจตคติของนักเรียน เช่น การสำรวจความคิดเห็นแบบสอบถาม เป็นต้น - กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีเนื้อหา - เชื่อมโยงการต่อเนื่อง กิจกรรมเร้าความสนใจอื่น ๆ เช่น การโต้ว่าที่ - กิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมที่อาศัยจิตนาการ

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	องค์ประกอบ PL	กิจกรรม
		การเปิดเผยตนเอง เป็นการดึงประสบการณ์เก่าของนักเรียน มักทำในกลุ่ม 2 คน หรือกลุ่มย่อย ระดมสมองเช่น ให้เล่าความรู้สึกโดยตรง ให้เขียนแล้วอ่านเองหรือสลับกันอ่าน ให้ตอบคำถาม เป็นต้น
2.ขั้นจัดระบบความคิดเชื่อ	- สะท้อนความคิดและอภิปราย	การอภิปรายข้อขัดแย้ง เป็นการตั้งประเด็นความคิด ความเชื่อ เรื่องต่างๆ ให้มีการขอความอภิปรายจนได้ข้อสรุปในกลุ่มเล็ก
ข้อสรุปใหญ่	- ความคิดรวบยอด	การสรุป เป็นการให้กลุ่มเล็กบรรยายของกลุ่มและร่วมกันสรุปแนวคิดในกลุ่ม
	- ประยุกต์แนวคิด	การประยุกต์แนวคิด เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้เจตคติที่เกิดขึ้น อาจให้ทำกิจกรรมในห้องเรียน หรือเป็นกิจกรรมเสริม

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หน้า12.

การสอนเจตคติแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การสร้างเจตคติก่อนจะมีพฤติกรรม (เช่น รังเกียจการเที่ยวสถานบริการทางเพศก่อนที่จะมีพฤติกรรมไม่เที่ยว) กับการเปลี่ยนแปลงเจตคติ (เช่น ลดละ เลิก การเที่ยวสถานบริการทางเพศเมื่อมีพฤติกรรมแล้ว) ความแตกต่างที่สำคัญในขั้นตอนการใช้สื่อและกิจกรรมสร้างความรู้สึก คือ ในการสร้างเจตคติจะเน้นการสร้างความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับเจตตินั้นๆ ส่วนการเปลี่ยนแปลงเจตคติจะทำให้ความสำคัญในการใช้สื่อและกิจกรรมที่โยกคลอนความรู้สึก

ของเจตคติเดิม ส่วนในขั้นจัดระบบความคิดความเชื่อ การเปลี่ยนแปลงเจตคติจะต้องมีประเด็นอภิปรายที่เข้มข้นและชัดเจนกว่า

ในการสอนเจตคติ สิ่งนี้อาจเกิดขึ้นได้ก็คือ นักเรียนสรุปประเด็นอภิปรายได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์ เช่น นักเรียนเห็นว่าสามารถมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานได้เพื่อเป็นการทดลอง ครูจำเป็นต้องหาทางออกในกรณีเช่นนี้โดยอาศัยแนวคิด 4 ประการ ดังนี้

1. ครูควรมีใจกว้าง โดยยอมรับว่าเจตคติที่เหมาะสมอาจมีได้มีเพียงเจตคติตามที่ครูคาดหวังเพียงประการเดียว
2. ครูควรไว้วางใจในตัวนักเรียน ภายใต้ความเชื่อที่ว่า หากเจตคติที่สอนนั้นเป็นสิ่งที่ดี ก็ควรก็ควรที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนตรวจสอบ โดยหาเหตุผลมาถกเถียงอภิปรายจนเกิดการยอมรับในขั้นตอนกระบวนการกลุ่ม ซึ่งความคิดเห็นที่มีเหตุผลก็จะได้รับการสนับสนุน ไม่ว่าความคิดเห็นนั้นจะเป็นของใคร
3. ครูสามารถช่วยขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของนักเรียนได้ โดยช่วยตั้งคำถามให้นักเรียนคิดหรือคุยกับนักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ซึ่งเป็นการใช้สื่อสารแบบ 2 ทางมากกว่าการยึดเยียด
4. การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่นักเรียนมีส่วนร่วม หากสิ่งใดที่ครูเห็นว่าดี แต่นักเรียนไม่ยอมรับ แม้ครูจะพยายามถ้อยทอดต่อไปก็ไม่เกิดการเรียนรู้ ในทางตรงข้ามหากครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน โดยครูสงวนความคิดเห็นของครูไว้ นักเรียนก็จะรู้สึกยอมรับครูเช่นเดียวกัน และขยายการเรียนรู้ออกไป

กิจกรรมที่ใช้ในการสอนเจตคติ

1. กิจกรรมในขั้นสร้างความรู้สึก เป็นกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้น จูงใจ หรือโน้มน้าวให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกตามจุดประสงค์ เพื่อนำไปสู่การจัดระบบความคิดความเชื่อ และสร้างเป็นเจตคติที่ต้องการหรือเปลี่ยนเป็นเจตคติที่พึงประสงค์ กิจกรรมในขั้นตอนนี้

1.1 สื่อหรือกิจกรรมสร้างความรู้สึก

1.1.1 สื่อ (กรณีศึกษา) เป็นเรื่องราวที่บันทึกไว้ เช่น บทความ บันทึกประจำวัน จดหมาย ฯลฯ อาจทำเป็นบทสำหรับอ่าน (Script) แถบเสียง วีดิทัศน์

1. บทสำหรับอ่าน (Script) ใช้ได้ง่าย แต่ต้องอาศัยความสามารถของครูในการใช้น้ำเสียงจังหวะ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึก

2. แถบเสียง ใช้ได้ง่าย สามารถใช้ดนตรี รวมทั้งเสียงของบุคคลมีอาชีพช่วยทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีขึ้น

3. วิดีทัศน์ ถ้าสร้างได้ดี จะช่วยกระตุ้นความรู้สึกได้ดีมาก แต่ก็อาจมีปัญหาร่อง
เครื่องมือ ปัญหาร่องเครื่องมือ ปัญหาทางเทคนิคของภาพและเสียง ตลอดจนขนาดของจอด้วย

1.1.2 กิจกรรม กิจกรรมสำหรับสร้างความรู้สึกอาจแบ่งได้เป็น

1. กิจกรรมสร้างความรู้สึกโดยตรง เป็นการประยุกต์กรณีศึกษาให้เป็น
กิจกรรม เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้แก่

ละคร เป็นเรื่องสั้น ๆ โดยเขียนบทให้นักเรียนเตรียมการแสดงมาก่อน ซึ่งมักจะ
แสดงได้ดี และเพื่อน ๆ ให้ความสนใจ จุดสำคัญอยู่ที่บทละคร จะต้องสร้างอารมณ์ความรู้สึกที่สัมพันธ์
กับจุดประสงค์ได้ดี ไม่ควรมีฉากมากเกินไป และแต่ละฉากควรสั้นทั้งนี้เพื่อให้แสดงได้ง่าย ชวน
ติดตามและไม่เสียเวลามาก

ละครวิทยุ นักเรียนสามารถแสดงได้ง่าย ๆ โดยใช้ฉากกันแล้วนักเรียนอ่านบทที่
เตรียมไว้ให้ได้อารมณ์ความรู้สึก โดยไม่ต้องมีการแสดง

หุ่นกระบอก ให้นักเรียนระดับประถมหรือเด็กมัธยม เล่นในเรื่องที่ตัวละครจะ
แสดงออกได้ยาก สามารถสร้างบทให้ซับซ้อนกว่าละคร เพราะมีผู้พากย์ต่างหาก

2. กิจกรรมที่จำแนกเจตคติของนักเรียน โดยหวังให้เกิดความรู้สึกประหลาดใจ และ
ตระหนักในความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม เช่น ชาย – หญิง เป็นต้น วิธีทำกิจกรรมได้แก่

การสำรวจความเห็น เป็นกิจกรรมที่ครูใช้เพื่อให้นักเรียนได้รับความคิดของอีกฝ่าย (ชาย
– หญิง) ซึ่งจะโยกคลอนความรู้สึกเดิมที่ตนเองยึดถืออยู่ได้ดี ทำให้เกิดความรู้สึกผิดคาดได้ว่าตนคิด
แตกต่างจากคนอื่น หรือกลุ่มอื่นอย่างไร

การจัดลำดับความสำคัญ ทำให้นักเรียนเผชิญกับความรู้สึกขัดแย้งว่า จะให้ความสำคัญกับ
อะไรมากกว่า กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การโต้วาที การต่อเรื่อง การแสดง บทบาทสมมติ การใช้จินตนาการ
 ฯลฯ หากจัดให้เข้ากับจุดประสงค์ที่กระตุ้นความรู้สึกและเหมาะสมกับนักเรียน ก็จะช่วยในขั้นตอนการ
สร้างและเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

1. การเปิดเผยตนเอง เป็นการเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มาจาก
ประสบการณ์เดิม มีกิจกรรมย่อย ๆ หลายกิจกรรม ที่มักทำในกลุ่ม 2 คน กลุ่ม 3 คน หรือกลุ่มระดม
สมอง 3 – 4 คน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่

1.1 การระดมสมอง ทุกคนได้แสดงความเห็น โดยไม่มีการวิจารณ์ครูบอกนักเรียน
ว่าช่วงระดมสมอง จะไม่มีการวิจารณ์ แต่การอภิปรายจะตามมาหลังจากทุกคนได้แสดงออกแล้ว

1.2 การเขียนตอบในกระดาษ เหมาะสมหรับนักเรียนกลุ่มที่ไม่กล้าแสดงออกใน
การระดมสมอง วิธีการนี้ยังแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือให้เจ้าตัวอ่าน หรือสลับให้คนอื่นอ่าน วิธีหลังเหมาะ

กับเรื่องที่ย่อหน้าให้ต่อการเปิดเผยที่ทำให้นักเรียนอาย เช่น เรื่องเพศ หรือ ความเห็นที่ขัดแย้งกันและ เรื่องที่มีการแบ่งเป็นฝ่ายชัดเจน

1.3 การสำรวจความเห็น เป็นรูปแบบง่าย ๆ ของการเปิดเผยตนเองว่าเห็นด้วยหรือไม่

2. กิจกรรมในชั้นจัดระบบความคิดความเชื่อ โดยอาศัยกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรม เป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันดังนี้

2.1 การอภิปราย เพื่อให้เกิดการสะท้อนความคิดและถกเถียงในกลุ่มขนาดเล็ก เช่น ในกลุ่มเล็ก 5 – 6 คน หรือกลุ่มย่อยระดมสมองขนาด 3 – 4 คน จนกว่าจะได้ข้อสรุปของกลุ่มโดยครูเป็นผู้ตั้งประเด็นอภิปรายมอบหมายให้นักเรียนทุกกลุ่ม และไม่ควรมอบหมายงานที่ซ้ำกันให้ทุกกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสนใจขณะที่ตัวแทนกลุ่มรายงานผลงานของกลุ่มในกลุ่มใหญ่ การมีส่วนร่วมอภิปรายของสมาชิกจะเกิดขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสื่อสร้างความรู้สึกว่ามีพลังที่จะกระตุ้นความรู้สึกของผู้เรียนหรือไม่ และขึ้นอยู่กับความน่าสนใจและความท้าทายของประเด็นอภิปรายอีกด้วย

2.2 การสรุป เป็นการสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดในแต่ละประเด็นเป็นการนำไปสู่จุดประสงค์ของการเรียนรู้ในการสอนครั้งนั้น ๆ กิจกรรมที่นำไปสู่การสรุปแนวคิดก็คือการให้ตัวแทนกลุ่มอภิปรายได้รายงานข้อสรุปหรือผลงานของกลุ่มย่อยในกลุ่มใหญ่แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และอภิปรายต่อไปจนกว่าจะได้ข้อสรุปของทั้งชั้นโดยที่ครูไม่ควรสรุปตามความคิดเห็นของครู แต่ต้องสนับสนุนให้นักเรียนสรุปกันเอง ครูเพียงแต่ช่วยรวบรวมข้อสรุปที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเท่านั้น และหากไม่ครบถ้วนครูอาจจำเป็นต้องกระตุ้นให้นักเรียนคิดต่อ หรือช่วยเพิ่มเติมให้จนได้ข้อสรุปนั้นสมบูรณ์ครบถ้วน

การอภิปรายยังเป็นกิจกรรมสำคัญในการฝึกทักษะชีวิตในด้านการคาดคะเนสถานการณ์และการตัดสินใจ ซึ่งจะผสมผสานไปในประเด็นที่ครูตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนคิดและตัดสินใจได้เอง

2.3 การประยุกต์แนวคิด ครูอาจใช้เวลาช่วงท้ายชั่วโมงเพื่อให้นักเรียนได้ประยุกต์แนวคิด โดยการทำกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เวลาอีก เช่น เขียนคำขวัญ สรุปข้อความสำคัญหรือตอบแบบทดสอบ ซึ่งเป็นการประเมินการสอนไปด้วย หากไม่มีเวลาก็อาจมอบหมายให้นักเรียนทำเป็นกิจกรรมเสริม เช่น เขียนจดหมาย จัดบอร์ด คุยกับบิดามารดา ฯลฯ

2.4 การสอนทักษะแบบมีส่วนร่วม

ในกระบวนการสอนแต่ละครั้งจะมีองค์ประกอบผสมผสานกันในด้านพุทธิพิสัยจิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่การสอนทักษะต้องอาศัยการสร้างให้เกิดความชัดเจนในตัวทักษะ ให้เห็นเป็น

ขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่าย นักเรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียง เมื่อดูจากองค์ประกอบ 4 ประการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การสอนทักษะจึงควรมี ลักษณะเฉพาะดังแสดงในตาราง 6

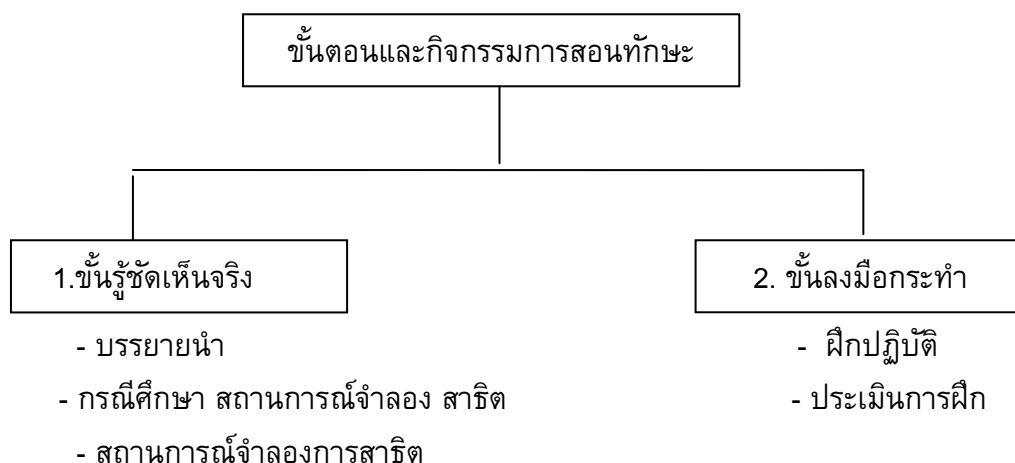
ตาราง 6 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะของการสอนทักษะ

องค์ประกอบของ PL	ลักษณะเฉพาะของการสอนทักษะ
ประสบการณ์	อาศัยเหตุการณ์ที่ตรงกับชีวิตจริงในการเรียนรู้
การสะท้อนความคิดและอภิปราย	นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันในการ วิเคราะห์ปัญหา หากฎเกณฑ์ หรือวิเคราะห์ขั้นตอน ในการฝึกทักษะต่างๆ
การสรุปความคิดรวบยอด	ได้ความคิดรวบยอดหลายขั้นตอน ทั้งจากการฟัง บรรยายการสังเกต การสาธิต การประเมินผลในกลุ่ม และการประเมินผลรวม
การทดลองหรือประยุกต์แนวคิด	นักเรียนได้มีโอกาสฝึกซ้ำๆ โดยการแสดง บทบาทสมมติตามสถานการณ์ต่าง ๆ

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หน้า16.

ทักษะเป็นความสามารถที่คนเราไม่เคยมีมาก่อน แต่ได้เรียนรู้จนกระทั่งทำได้อย่างชำนาญ ดังนั้นการสอนทักษะจึงต้องมี 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นรู้ชัดเห็นจริง เป็นขั้นตอนที่มุ่งให้นักเรียนรับรู้ ว่า ทักษะเหล่านั้นมีความสำคัญและฝึกฝนให้เป็นหรือทำได้อย่างไร
2. การลงมือกระทำ เป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติตามที่ได้เรียนรู้มา จากขั้นตอนแรก ดังแสดงในภาพประกอบ 4 (กรมสุขภาพจิต. 2543: 16)



ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนทักษะ

ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ครูใช้การบรรยายนำประกอบกับการยกตัวอย่าง และให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงความสำคัญและวิธีการฝึกทักษะนั้นๆ จากนั้นจะใช้สถานการณ์จำลองให้นักเรียนคิดใช้ทักษะดังกล่าวหรือใช้การสาธิต ซึ่งอาจให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้ การสาธิตจะช่วยให้นักเรียนเห็นจริงเป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน จากนั้นให้นักเรียนจัดกลุ่มย่อย หรือกลุ่มระดมสมองเพื่อหากฎเกณฑ์

ขั้นลงมือกระทำ เป็นการให้นักเรียนฝึกใช้ทักษะโดยการใช้บทบาทสมมติ (Role play) หรือการซ้อมบท (Rehearsal play) เป็นกิจกรรมหลัก และมีการฝึกซ้ำโดยผลัดกันแสดงบทบาทจนชำนาญ ดังนั้น การฝึกอบรมนี้จะต้องฝึกให้ครูมีทักษะในการใช้สถานการณ์จำลองและการสาธิตเพื่อให้นักเรียนเห็นจริง ขณะเดียวกันก็มีทักษะในการนำมาฝึกบทบาทสมมติหรือการซ้อมบท และประเมินผลการฝึกได้ ซึ่งมีรายละเอียดของกิจกรรมสรุปได้ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 สรุปขั้นตอนและกิจกรรมการสอนทักษะ

ขั้นตอน	องค์ประกอบ PL	กิจกรรม
1. ขั้นรู้ชัดเห็นจริง	- ความคิดรวบยอด - ประสบการณ์ - สะท้อนความคิดและอภิปราย	บรรยายนำ เพื่อให้ข้อมูลหรือความรู้ที่จำเป็นในเวลาสั้น ๆ - กรณีศึกษา เป็นการตั้งโจทย์ให้นักเรียนคิดและแสดงความเห็น - สถานการณ์จำลอง เป็นการตั้งโจทย์เป็นเหตุการณ์ที่มีผู้แสดง - การสาธิต เป็นการแสดงให้เห็นขั้นตอนปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยอาจแสดงเปรียบเทียบกับวิธีการที่ไม่ถูกขั้นตอน - การวิเคราะห์ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง หรือการสาธิต
2. ขั้นลงมือกระทำ	- ประยุกต์แนวคิด - ความคิดรวบยอด	การฝึกปฏิบัติ โดยการฝึกทักษะเป็นขั้นตอนหรือครบองค์ประกอบของทักษะนั้น โดยการแสดงบทบาทสมมติ หรือการฝึกซ้อมบทเพื่อให้เกิดความชำนาญ การประเมินการฝึก โดยให้สมาชิกในกลุ่มฝึกประเมินกันเอง และผู้สอนประเมินอีกครั้งในกลุ่มใหญ่

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์
ด้วยการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หน้า17.

กลวิธีการสอนเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

การเสริมสร้างแบบการมีส่วนร่วม จำเป็นต้องมีการเลือกกลวิธีการสอนสุศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหา จึงจะเกิดผลต่อการสร้างเสริมทักษะชีวิตแต่ละประเภทอย่างได้ผล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับลักษณะของแต่ละวิธี รวมทั้งประโยชน์และข้อจำกัดของการใช้ ดังนี้

การระดมสมอง (Brainstroming)

การระดมสมอง (สूरिय จันทรโมลี. 2525: 102) เป็นเทคนิคหรือวิธีการให้การศึกษาและแก้ปัญหาวิธีหนึ่ง เป็นกระบวนการอภิปรายกลุ่มที่สร้างสรรค์ให้สมาชิกทุกคน ได้ออกความคิดเห็นร่วมกันในเรื่องหนึ่งได้หลายแง่มุม และเป็นการออกความคิดเห็นที่เป็นอิสระ การระดมสมองซึ่งเป็นการรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพช่วงสั้นๆ วิธีนี้เหมาะสมสำหรับสมาชิกกลุ่มเล็กประมาณ 15 – 20 คน

ข้อดีของการระดมสมอง

จะทำให้สมาชิกกลุ่มได้รู้จักความคิดอย่างมีเหตุผล (Critical thinking) และยังเป็นการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) รู้จักพัฒนา ตัดสินใจ แก้ปัญหา (Decision) ขึ้นโดยสร้างความเข้าใจให้เพิ่มมากขึ้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นซึ่งสามารถนำไปตรวจสอบกับความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของแต่ละคนเพื่อนำไปปฏิบัติหรือปรับปรุงการ (making) ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมวิธีนี้เป็นการกระตุ้นให้ทุกคนได้ใช้ความคิดในการหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาและรู้จักใช้ความคิดที่ดีของกลุ่มมาตัดสินปัญหาร่วมกัน

การระดมสมองสามารถนำไปใช้กับบุคคลต่าง ๆ ในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มอายุ ทุกเพศ และทุกกลุ่มอาชีพ การระดมความคิดนี้ยังเอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศให้ทุกคนออกความคิดเห็น โดยไม่ต้องเกรงใจว่าจะมีการคัดค้าน โต้แย้ง หรือไม่เห็นด้วยซึ่งจะเป็นการให้สมาชิกกลุ่มเกิดความมั่นใจและยังช่วยป้องกันไม่ให้สมาชิกกลุ่มคนใดคนหนึ่งผูกขาดการเสนอความคิดเห็นแต่เพียงผู้เดียว เป็นวิธีการแก้ปัญหของสมาชิกกลุ่ม โดยใช้เวลาน้อยและไม่สิ้นเปลืองแรงงาน

ข้อจำกัดของวิธีการระดมสมอง

กรณีถ้าสมาชิกกลุ่มไม่เข้าใจในปัญหาหรือไม่คุ้นเคยกับปัญหา จะทำให้สมาชิกผู้นั้นไม่สามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้เท่าที่ควร และถ้าจำกัดเวลาในการแสดงความคิดเห็นก็จะทำให้ต้องเร่งรีบ ซึ่งถ้ามีสมาชิกบางคนคิดไม่ทัน หรือแสดงความคิดเห็นช้าก็จะขาดโอกาส

การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)

การอภิปราย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2539: 992) หมายถึงการพูดจาหรือการปรึกษาหารือกัน

การอภิปรายกลุ่ม (วินิจ เกตุขำ; และคมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2522: 135 - 136) หมายถึงวิธีการร่วมกันคิดโดยการไตร่ตรองสิ่งต่าง ๆ ให้ถ่องแท้ ด้วยสติปัญญาร่วมกันกับเพื่อนการรวมกลุ่มกัน แม้จะมีความแตกต่างกันบ้างทางความคิดและประสบการณ์ แต่ก็ต้องพยายามค้นหาข้อเท็จจริงให้ได้ พยายามที่จะปรับความคิดของตนเองให้เข้ากับประสบการณ์ของผู้อื่น ความคิดหลายความคิดมาผสมกัน ก่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ซึ่งความคิดที่เกิดขึ้นใหม่นี้เป็นจุดมุ่งหมายของการอภิปรายกลุ่มนั่นเอง

การอภิปรายกลุ่ม (สุริย์ จันทรโมล. 2525: 88) หมายถึง วิธีการที่นำมาใช้ในการให้สุขศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ทางคำพูด ได้ระบายความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่อภิปรายทั้งในรูปธรรมและนามธรรม ช่วยให้กลุ่มได้แสวงหาข้อเท็จจริง แยกแยะความเข้าใจของตนเองยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การตัดสินใจด้วยการฟังเหตุผล ข้อเท็จจริง ให้อิสระในการออกความคิดเห็นเต็มที่ ดังนั้นการอภิปรายกลุ่มซึ่งสามารถนำมาใช้ในงานสุขศึกษาได้ดี เพราะเป็นการอภิปรายที่ไม่ได้นำไปสู่การหาคำตอบที่ตายตัว ช่วยให้สมาชิกได้พิจารณาไตร่ตรองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างรอบคอบทุกแง่มุม เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม อิทธิพลของกลุ่มช่วยให้สมาชิกเกิดการตัดสินใจด้วยการยอมรับสมัครใจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

ข้อดีของการอภิปราย

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล (2522: 147) กล่าวถึงข้อดีของการอภิปรายกลุ่มดังนี้

1. ช่วยกระตุ้นหรือเร้าความสนใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมประชุม
2. สร้างสมาชิกให้มีความรับผิดชอบ
3. สอนให้สมาชิกรู้จักวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม
4. ช่วยขยายเจตคติของสมาชิกให้กว้างขวางปฏิบัติช่วยสร้างความเป็นผู้นำ โดยการกล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็น

ข้อจำกัดของการอภิปรายกลุ่ม

สุริย์ จันทรโมลี (2525: 90) กล่าวถึงข้อจำกัดของการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่มต้องใช้เวลามาก ยิ่งถ้ามีจำนวนสมาชิกในกลุ่มมากเท่าไร ก็ยิ่งใช้เวลามากขึ้นเท่านั้น
2. การอภิปรายกลุ่มต้องอาศัยทักษะ เพราะการอภิปรายกลุ่มไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มจะต้องมีทักษะ มิฉะนั้นการอภิปรายจะไม่ตรงตามเป้าหมายที่ทำให้เสียเวลามาก
3. การอภิปรายกลุ่ม ไม่สามารถจัดขึ้นได้ทันทีทันใด ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัว
4. ข้อจำกัดอื่น ๆ เช่น สถานภาพ อายุ ค่านิยม และบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน อาจทำให้เกิดปัญหาในการอภิปรายกลุ่มได้

ในบางครั้งครูอาจจะจัดแบ่งให้นักเรียนได้อภิปรายกันเป็นหมู่เล็ก ๆ หมู่ละประมาณ 6 คน ซึ่งจัดเป็นการอภิปรายกลุ่มย่อยหรือบางที่เรียกการประชุมกลุ่มโดยวิธีเสียงหนึ่ง 6 – 6 (Buzz – session or Phillip six - six) ก็จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดมากยิ่งขึ้น จะได้กล้าพูดและกล้าแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ โดยปกติการอภิปรายกันเป็นหมู่เล็ก ๆ นี้มักจะใช้แก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องเสียเวลามากนักส่วนมากมักเป็นปัญหาย่อยของปัญหาใหญ่ที่ต้องการคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว (สุทรนุ ศรีไสย์. 2538: 47)

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นความหมายในพจนานุกรมการศึกษาหมายถึงความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิดความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้เกิดจากการพิสูจน์ หรือการชั่งน้ำหนักว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่สอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษ (Webster. 1998: 950) ที่ให้ความหมายว่าความคิดเห็นหมายถึงความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความรู้สึกในใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะพิจารณาตัดสินใจเพื่อการประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ

นักวิชาการทางด้านจิตวิทยา ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็นไว้อีกหลายท่านเช่น

วิเชียร แพทยาคม. (2509: 162-163) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) กับทัศนคติ (Attitude) มักจะถูกใช้สลับกันเสมอ ทัศนคติมัก หมายถึงความพยายามที่จะทำให้ (Intention to Act) ซึ่งเกี่ยวข้องกันอย่างมากกับอุปนิสัยและพฤติกรรม ส่วนความคิดเห็นเป็นเพียงคำพูดและเครื่องหมาย แต่ทุกคราวที่พูดถึงทัศนคติมักจะเอ่ยถึงความคิดเห็นด้วย

สุชา จันทรเฒ. (2524: 103) กล่าวว่าความคิดเห็นหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้ง เช่น เกี่ยวกับทัศนคติซึ่งกล่าวโดยทั่วไปว่า คนเราจะมีความคิดเห็นที่ต่างกันอย่างออกไป และความคิดเห็นก็เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์. (2542: 9) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างทัศนคติ กับความคิดเห็นไว้ว่า ความแตกต่างที่เห็นได้ชัด คือความสามารถสืบเสาะหาเหตุผลข้อเท็จจริง(Verifiable) สิ่งหนึ่งอยากเน้นคือ ความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตัดสิน (Judgement) มากกว่าข้อเท็จจริง

ออสแคมป์ (Oskamp. 1997: 12-13) กล่าวว่าความคิดเห็น น่าจะใกล้เคียงกับความเชื่อมากกว่าในด้านความเฉพาะเจาะจงของขอบเขตและเนื้อหา และทั้งสองสิ่งนี้มีองค์ประกอบของความรู้ (Cognitive)มากกว่าองค์ประกอบความรู้สึก(Affective) แต่ทัศนคติจะมีองค์ประกอบของความรู้สึกมากกว่า หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับการพิจารณา ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ในขณะที่ทัศนคติเกี่ยวข้องกับความปรารถนาและความต้องการ แมคไกวอร์.(Mc Guirn, 1960) ได้ยกตัวอย่าง “ฉันคิดว่าหนังสือเล่มนี้น่าสนใจ”ซึ่งเป็นความคิดเห็น แต่ถ้าเป็นทัศนคติผู้พูดจะบอกว่า “ฉันต้องการซื้อหนังสือเล่มนี้เล่มนี้” การที่จะบอกได้ว่าหนังสือเล่มนี้น่าสนใจ ผู้พูดจะต้องได้อ่านและมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในเล่มมาแล้ว แต่การจะซื้อหนังสือผู้ซื้ออาจจะพอใจในรูปเล่ม หน้าปกสวย หรืออาจจะมีความประทับใจอย่างอื่น ละไม่มีความรู้มากนัก เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นแต่ซื้อเพราะชอบ

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเกิดจากการรับรู้และเรียนรู้ของบุคคลนั้น ๆ ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอตาม กาลเวลา ความคิดเห็นของบุคคลแต่ละคนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนก็ได้

การวัดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นลักษณะของบุคคลแต่ละคน การวัดความคิดเห็นจึงวัดจากแรงจูงใจจากการรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างจากประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ จึงมีวิธีการวัดความคิดเห็นด้วยวิธีต่างๆตามที่ชอว์และไรท์ (Shaw ; & Wright. 1967: 28-29) กล่าวไว้ดังนี้

1. การฉายภาพ (Projective Technique) เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพโดยภาพเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลความคิดเห็นออกมาและสามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นสำคัญ
2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามบุคคลช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายครอบคลุมทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต
3. การส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลาและเงินทุนน้อยกว่าวิธีอื่น โดยส่งแบบสอบถามยังกลุ่มที่ต้องการศึกษาให้ตอบกลับมา แต่มีข้อจำกัดอยู่ว่าผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้
4. การให้เล่าความรู้สึก (Self Report) เป็นการวัดโดยให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาซึ่งผู้เล่าจะบรรยายตามความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์และความสามารถ

ออสแคมป์ (Oskamp . 1997 : 119 – 133) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการการเกิดความคิดเห็นคือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่รับรู้ความผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ดีของบุคคลภายนอก
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง การกระทำด้วยตัวเองหรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจและเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือเมื่อเป็นเด็ก ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็กด้วย
4. ทศนคติและความคิดเห็นของกลุ่มคือเมื่อ บุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิงหรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนหรือแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย
5. สื่อแอมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นสื่อเหล่านั้นซึ่งได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ซึ่งเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการความคิดเห็นต่อบุคคล

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุดในการปรับปรุงพฤติกรรมของบุคคล ถึงแม้ว่าครอบครัวจะเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม แต่ก็มีความสำคัญมากต่อสังคม ชีวิตของบุคคลย่อมมีความผูกพันกับครอบครัว พัฒนาการต่างๆ มีจุดเริ่มต้นมาจากชีวิตในครอบครัวทั้งสิ้น ถ้าบุคคลใดได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับความรักอย่างอบอุ่น บุคคลนั้นก็จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มีคุณภาพ ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสังคม เช่น ปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ปัญหาเด็กหนีโรงเรียน ปัญหาเด็กนิสยเกร สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวโยงมาจากประสบการณ์เบื้องต้น ที่เด็กได้รับภายในครอบครัวของตน เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของสังคมนั้น ส่วนมากมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่รู้จักรับการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรม โดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมทางเพศ และได้มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูไว้มากมาย เช่น

เดโซ สวานานท์ (2510: 67-68) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อบุตรในลักษณะต่างๆ ซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพของบุคคลในอนาคตดังนี้

1. บิดามารดาละเลยไม่เอาใจใส่ต่อบุตร ย่อมทำให้บุตรมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยทางอารมณ์ รู้สึกว่าชีวิตว่าเหวไม่มั่นคงและมักส่งผลให้มีพฤติกรรม ออกมาในรูปของการปฏิเสธ เป็นคนที่ขาดความรัก ทั้งยังให้ความรักแก่ใครไม่เป็นด้วย
2. บิดามารดาที่ปกป้องคุ้มครองด้วยการบังคับ ออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลาจะทำให้บุตรผู้นั้นขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มที่จะพึ่งผู้อื่นตลอดเวลา บิดามารดาที่ใช้ระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ย่อมให้บุตรเป็นคนมีลักษณะลงโทษตนเองและทั้งมักมีพฤติกรรมรุนแรงในทางลบด้วย

3. บิดามารดาที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ หรือหย่าร้างกัน บุตรจะมีความกระวนกระวายใจ มีความเครียด มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่มั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ลบ ไม่ร่าเริงและแบบฉบับในการสร้างเสริมลักษณะของตนด้วย

4. บิดามารดาที่ยึดมั่น และเคร่งครัดในศีลธรรมจรรยาอย่างมาก ย่อมจะมีผลให้บุตรมีโอกาสสร้างความมีสติสัมปชัญญะอย่างถึงที่สุดขั้นได้ และทำให้มีแนวโน้มที่จะเกิดความขัดแย้งทางใจอย่างรุนแรงขึ้นได้ และอาจทำให้กลายเป็นคนลงโทษตนเอง ไม่เห็นคุณค่าของตนเองขึ้นได้ด้วย

5. บิดามารดาที่มีศีลธรรมหย่อนยาน บุตรจะมีศีลธรรมหย่อนยานตามไปด้วย มีเจตคติที่สังคมไม่ปรารถนาและอาจจะต้องเป็นผู้มีปัญหาของสังคมในที่สุด

อานนท์ อาภาภิรมย์ (2517 : 15) ได้แบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูของสังคมไทยออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ยากจน มักจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับบุตร ทำงานหาเลี้ยงชีพทุกวัน พ่อแม่เชื่อว่าลูกจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุญกรรมของเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้จะมีโอกาสหรือมีเวลามากกว่าครอบครัวที่ยากจนสามารถสนองความต้องการของเด็กได้ มักจะมีระเบียบวินัย เช่น การรับประทานอาหาร มารยาทในสังคม ไม่ค่อยจะเกิดปัญหาสังคมมากนัก

3. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นสูง ครอบครัวประเภทนี้จะให้ความเอาใจใส่ดูแลเด็กได้ดี ทั้งการกินอยู่ การอบรมสั่งสอน

ซิมมอนด์ส (วิกรม กมลสุโกศล. 2518: 9; อ้างอิงจาก Symonds. 1952: 185) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของเด็กดังนี้

1. บิดามารดาที่ละเลยบุตร บุตรจะมีลักษณะเป็นคนก้าวร้าว ชอบพูดปด ลักขโมย หนีโรงเรียนเป็นประจำ

2. บิดามารดาที่ประคบประหงม บุตรมากเกินไป บุตรจะเป็นที่มีลักษณะเป็นคนที่ไม่มีใครให้ความร่วมมือ ฟังตนเองไม่ได้จะต้องพึ่งคนอื่นอยู่เสมอ

3. บิดามารดาที่มีอำนาจเหนือบุตร บุตรจะเป็นคนที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่ในโอวาท สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี ว่านอนสอนง่าย สงบเสถียร ขาดความคิดริเริ่ม

สุภาพรรณ โคตรจรัส (2525: 193-210) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขันและการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไว้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วย การเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก การเลี้ยงดูแบบควบคุมปานกลางถึงค่อนข้างน้อย และการใช้เหตุผลในการฝึกระเบียบวินัยมักใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษและเมื่อจำเป็นต้องลงโทษ จะใช้การลงโทษทางจิตใจมากกว่าการลงโทษทางร่างกาย จึงอาจกล่าวได้ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดากำหนดกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่เข้มงวดและควบคุมอย่างเต็มที่ ให้เด็กเป็นตัวของตัวเองน้อยมาก มีการบังคับให้เด็กทำตามความคิดเห็นของผู้ใหญ่ และมีการลงโทษเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานสังคมแต่จะมีลักษณะที่ไม่น่าพึงพอใจคือมีความหวาดกลัว ยอมทำตาม มีพฤติกรรมฟุ้งฟิงผู้อื่นและมีลักษณะเป็นบุคคลเก็บกด

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่เลี้ยงดูไม่สนใจในความต้องการของเด็ก ไม่ให้ความรักความอบอุ่น ไม่ให้เวลากับเด็ก ไม่คำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ไม่ให้ความสำคัญของเด็ก นำไปเปรียบเทียบกับเด็กอื่นอย่างไม่ยุติธรรม มีการข่มขู่หรือบางรายมีการกระทำที่ทารุณต่างๆ ด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณไม่มีค่า มีปมด้อย มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ มีความวิตกกังวล ไม่มั่นใจ ว่าแห้ว ก้าวร้าว เป็นปฏิปักษ์ อิจฉาริษยา และเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่รู้จักการให้ และการรับความรัก เด็กที่ถูกทอดทิ้งจะพัฒนาความรู้สึกที่ผิดชอบชั่วดี หรือลักษณะทางจริยธรรมได้ช้ากว่าเด็กที่ได้รับการอบอุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่เคยมีความผูกพันใกล้ชิดนิยมนับถือพอที่จะปฏิบัติตามแบบบิดามารดา หรือไม่เคยได้รับการชมเชยเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา จึงยากที่แยกพฤติกรรมที่ถูกหรือผิดได้ เป็นผลให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ได้ยาก

ดวงกมล เวชยรรยงรัตน์ (2526: 552-555) ได้กล่าวถึงวิธีการและผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลพอสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันคือการที่พ่อแม่เข้มงวดกวดขันกับการกิจในชีวิตประจำวัน ตลอดจนความคิดความเชื่อและการกระทำต่างๆ ของเด็กเป็นอย่างมาก จนกระทั่งทำให้เด็กเกิดความหวาดกลัว ไม่กล้าและไม่แน่ใจในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้อาจจะแสดงออกได้ในสองลักษณะคือ มีความหวาดกลัวไม่กล้าตัดสินใจ และอีกประการหนึ่งคือกล้าตัดสินใจอย่างบ้าบิ่น ลักษณะพฤติกรรมทั้งสองประการที่เกิดขึ้นมักจะมีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็กที่จะเติบโตในอนาคต เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเป็นเด็กที่ไม่กล้าตัดสินใจกระทำด้วยตนเองเมื่อถึงคราวต้องตัดสินใจในเรื่องที่ไม่เป็นระเบียบใดๆ รongรับก็จะทำไม่ได้ ส่วนพวกที่ตัดสินใจอย่างบ้าบิ่นก็ไม่สนใจระเบียบวินัยเลย โดยจะใช้ตนเองเป็นหลักกระทำที่ตนเองชอบ ละเลยกฎระเบียบ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมต่อต้านผู้ใหญ่อย่างรุนแรง ซึ่งเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคม เช่น หนีโรงเรียน หนีออกจากบ้าน มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลนั้น เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้อิสระในการกระทำแก่เด็ก เด็กจะมีความคิดและรู้จักตัดสินใจด้วยตนเองซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในสังคม แต่อย่างไรก็ตามการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมักจะทำกันอย่างไม่ถูกต้องคือ แทนที่จะทำความเข้าใจกับเด็กในเรื่องเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง กลับปล่อยให้เด็กทำอะไรตามความชอบหรือความปรารถนาของตนเอง จนในที่สุดเด็กจะเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง จะเอาอะไรต้องให้ได้ดังใจ ถ้าไม่ได้จะประท้วงแสดงความไม่พอใจ ซึ่งถ้าพ่อแม่กล่าวเด็กก็จะอ้างว่าพ่อ แม่ไม่ให้อิสระ ไม่ให้เข้าเป็นตัวของตัวเอง

สุชา จันทรเอม (2529: 102-103) ได้กล่าวว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม หรือความประพฤติของวัยรุ่นยิ่งกว่าสถาบันอื่นใด ทั้งนี้เด็กต้องอาศัยอยู่กับบิดามารดา หรือผู้ปกครองเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่าสถาบันอื่นๆ บิดามารดาควรเอาใจใส่ดูแลและอบรมบุตรของตนให้ผ่านพ้นวัยรุ่น ก้าวหน้าไปสู่ชีวิตที่ดี อันจะช่วยให้เด็กและบิดามารดา มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน บิดามารดาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ ควรระวังให้วัยรุ่นมีสิทธิและความรับผิดชอบในบาน สร้างเจตคติที่ดีต่อบุตรของตนและเคารพในสิทธิของบุตรไม่ละเมิดสิ่งที่เด็กไม่ชอบ เช่น เปิดจดหมายของเด็กอ่าน เข้มงวดจนเกินไปและยุ่งเกี่ยวกับการตัดสินใจของเด็ก บิดามารดา มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ของวัยรุ่นของตน บิดามารดาควรชักชวนให้พี่น้องรักใคร่กัน ให้น้องรู้จักเคารพพี่ตามลำดับ บิดามารดาไม่ควรสอนเจตนาว่ารักลูกคนไหนเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างพี่น้อง บิดามารดาควรสอนให้บุตรใช้เงินเป็น รู้จักค่าของเงิน รู้จักการใช้จ่ายว่าสิ่งใดควรไม่ควร นอกจากนี้ บิดามารดาควรเอาใจใส่ในการคบเพื่อนของเด็กวัยรุ่นอีกด้วย

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530: 139) ได้กล่าวว่าสภาพของการอบรมเลี้ยงดูและสภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัยของเด็กโดยตรง เป็นต้นว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่มีการศึกษาสูงนั้น พ่อแม่จะไม่ใช้วิธีการรุนแรงในการลงโทษแต่จะใช้เหตุผลมากกว่าและลักษณะของการลงโทษก็จะแตกต่างกันไป พ่อแม่ที่มีการศึกษาสูงจะลงโทษโดยการใช้คำพูดหรือการพราดสิ่งที่เป็นความปรารถนาของเด็ก ส่วนพ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับต่ำจะมีการลงโทษทางกายมากกว่าและค่อนข้างจะรุนแรง

แลนด์ส (Landis. 1952: 160) ได้กล่าวถึงลักษณะและผลของการอบรมเลี้ยงดูข้างวดกวดขันและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับและใช้กันในอดีต ซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มักจะสิ้นสุดลงโดยปริยายเมื่อเด็กโตถึงช่วยวัยรุ่นหรือเกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้เด็กถูกไล่ออกจากบ้านหรือเป็นสาเหตุให้เด็กหนีออกจากบ้าน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของสัมพันธภาพที่ดีทั้งการให้การรับ มีความเข้าใจต่อกันและมีความยุติธรรมคือ การที่พ่อแม่ลดการควบคุมลงแล้วค่อยๆ เพื่อความรู้สึกเสมอภาคและความเข้าใจในให้กับเด็ก เมื่อเด็กโตเป็นวัยรุ่นการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะเป็นการทำลายความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการของเด็ก ทำให้เด็กเข้าสู่วัยรุ่นโดยไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนการตัดสินใจเพราะเขาจะถูกบังคับให้ต่อสู้เพื่อตัวของเขาเองอย่างเดียว ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้นจะค่อยๆ สร้างพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น เมื่อเขาโตเป็นวัยรุ่นจึงพร้อมที่จะเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1955: 433-435) ได้กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสรุปได้ว่า เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก เคารพในสิทธิของเด็กให้เหมาะสมไว้วางนี้ การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่นที่เหมาะสมนั้น ควรพิจารณาให้มีความสมดุลระหว่างการให้อิสระและการพึ่งพา ในการจะประสบความสำเร็จในการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ได้นั้น เป็นสิ่งที่พ่อแม่ต้องเริ่มกระทำอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะและเจตคติที่จำเป็น หากพวกเขาได้รับการยอมรับในฐานะเป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงและเป็นผู้ที่จะเป็นผู้ใหญ่ในไม่ช้า พ่อแม่ต้องไม่มองความ

ต้องการบางอย่างของเขาเป็นสิ่งที่ไร้สาระ การที่ผู้ใหญ่จะเข้าใจวัยรุ่นได้ดีนั้น จะต้องพิจารณาถึงความคิดของเพื่อนๆ ของเขาที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และวิถีทางที่พวกเขากระทำสิ่งต่างๆ ด้วยการนอบน้อมเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่นด้วยวิธีการดังกล่าวข้างต้นนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจซึ่งประกอบด้วย การให้ความร่วมมือ การให้ความไว้วางใจ การให้ความเอาใจใส่และการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กและผู้ปกครอง วิธีการดังกล่าวนี้คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หรือการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลนั่นเอง

มัสเสน (Mussen. 1963: 72) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลว่าเป็นวิธีการที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ถกเถียงปัญหาต่างๆ ได้ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

โรเจอร์ (รัชนี วารินทร์. 2531: 12; อ้างอิงจาก Rogers. 1972 : 117) ได้แบ่งแบบอบรมเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ไว้ 3 ลักษณะคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกว่ามีพ่อแม่ปฏิบัติต่อ เด็กด้วยความยุติธรรมเป็นประชาธิปไตย ทั้งในด้านความรัก ความเอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขบุตรของตน มีความใกล้ชิดกับบุตร มีเหตุผล เด็กสามารถแสดงอิสรภาพทางความคิด สามารถโต้ตอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง พ่อแม่มีการยอมรับนับถือความสามารถและความคิดของเด็ก ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กตามโอกาสอันเหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับอิสระ เพราะพ่อแม่หรือผู้ปกครองก้าวร้าวในเรื่องส่วนตัวและต้องการให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านการทำงาน ความคิดเห็น การแต่งกาย มารยาท ถือเอาความพอใจและความต้องการของตนเป็นสำคัญ เด็กจะมีความรู้สึกขาดความอบอุ่น มีความวิตกกังวล ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ร้าย ดื้อรั้น ขัดคำสั่งต่อต้าน ก้าวร้าว

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ ขาดความอบอุ่น ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับคำแนะนำ การช่วยเหลือจากผู้ปกครอง เด็กสามารถทำอะไรตามใจตัวเอง ถูกเกลียดชัง นอกจากนี้เด็กยังพยายามเรียกร้องความสนใจโดยแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว เห็นคนอื่นเป็นศัตรู ปรับตัวไม่ดี มุ่งร้ายและไม่รู้จักขอบเขตของความพอดี แสวงหาความอบอุ่นจากสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน เช่น โรงเรียนหรือเพื่อนๆ ซึ่งมีผลทำให้ถูกชักจูงและล่อลวงได้ง่าย

เฮอร์ลอค (ฮุบลรัตน์ โพธิโกสม. 2523: 15; อ้างอิงจาก Hurlock. 1956: 434) นักจิตวิทยาพัฒนาการยังได้กล่าวถึงอิทธิพลของพ่อแม่ที่มีบุคลิกภาพของบุคคลไว้พอสมควรได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของครอบครัวจะเป็นพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งเด็กจะเลียนแบบโดยการสังเกต พฤติกรรมของพ่อแม่ผู้ปกครอง

2. การแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่เห็น ชอบและไม่ชอบ การได้รับรางวัลหรือการลงโทษนั้นครอบครัวจะเป็นผู้สั่งสอนเด็กให้มิพฤติกรรมตามที่สังคมยอมรับและต้องการ

3. ครอบครัวจะต้องวางแผนในการลงโทษที่แน่นอน ถ้าเด็กกระทำความผิดเพื่อเด็กจะได้จดจำพฤติกรรมที่ลงโทษนั้นได้แน่นอน

4. ครอบครัวจะต้องพยายามให้เด็กเกิดแรงจูงใจ เพื่อให้เด็กทำในสิ่งที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมและฝึกให้เด็กยึดถือคุณค่าที่ดีตามวัฒนธรรม

ดังนั้น เรื่องของการอบรมเลี้ยงดู จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะผลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูนั้น จะเป็นสิ่งที่ช่วยในการหล่อหลอมให้เด็กมีบุคลิกภาพเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างมั่นคง การมีความมั่นใจในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ รวมทั้งการสร้างเจตคติ ค่านิยมและลักษณะนิสัยของบุคคลผู้นั้นด้วย ดังนั้นจึงนับว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งของบุคคลในครอบครัว

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยในประเทศได้ข้อสรุปดังนี้

อรชร ปิตานนท์ (2528: 36-40) ได้ทำการวิจัยโดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคตะวันออก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนภาคตะวันออก จำนวน 450 คน โดยศึกษาในด้านการวางตัวต่อเพศตรงข้าม ด้านการเลือกคู่ครอง ด้านการสมรส ด้านการวางแผนครอบครัวด้านสุขปฏิบัติเรื่องเพศ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ด้านการระบายอารมณ์ทางเพศและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นไปในทางบวก 6 ด้าน โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ละด้านการระบายอารมณ์ทางเพศมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นไปในทางบวก 7 ด้าน โดยด้านการระบายอารมณ์ทางเพศมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและหญิงพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6ด้าน และไม่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือด้านการเลือกคู่ครอง และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ

วิวรรณ รอนนุชิต (2529 : 77-83) ได้ทำการวิจัยโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 720 คน เป็นชาย 360 คน หญิง 360 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาถูกต้องในระดับมาก ส่วนนักเรียนชายถูกต้องในระดับปานกลาง

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงสังกัดกรมสามัญศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและนักเรียนชายในสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาถูกต้องในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนชายสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความคิดเห็นถูกต้องในระดับมาก

4. นักเรียนหญิงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและนักเรียนหญิงโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิราพร มงคลประเสริฐ (2539 : 98-102) ได้ศึกษาผลของการใช้แผนการสอนเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติ และสุขปฏิบัติทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดน่าน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 39 คน และกลุ่มควบคุม 39 คน กลุ่มทดลองจะได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีกิจกรรมเป็นการบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม และการเล่นเกม ส่วนกลุ่มควบคุมจะได้รับการสอนเพศศึกษาตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้และ เจตคติ และสุขปฏิบัติทางเพศสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิภาพรรณ ผลผลา (2541: 97-102) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 50 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 49 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยใช้โปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านเจตคติเพื่อป้องกันเอดส์ และโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันเอดส์ ใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า ภายหลังจากทดลองคะแนนเฉลี่ยต่อเจตคติเพื่อป้องกันเอดส์และคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันเอดส์ของกลุ่มทดลองดีกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จริยา อภิรักษ์อาภา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันเอดส์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดราชบุรี ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขศึกษาโดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เห็นคุณค่าศักดิ์ศรีของชายและหญิง การตระหนักถึงเพศและเอดส์อันเป็นปัญหาใกล้ตัว การเห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์สังคมและทักษะปฏิเสธเพื่อป้องกันเอดส์ ผลการทดลองพบว่า เจตคติหลังการทดลองของกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุม ดูแลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กฤษณา ตริยมณีรัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาหาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์การเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่มีต่อพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้าง

ทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะการตัดสินใจไม่สุบสุหรือ และการแก้ปัญหา ทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียสัมพันธภาพ และทักษะการจัดการกับความเครียด ผลการทดลองพบว่าภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีทักษะดีกว่าก่อนได้รับโปรแกรมสุขศึกษาและ ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาภักดิ์ ผ่องน้อย (2544: 112-118) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดย ประยุกต์ใช้กระบวนการแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แบ่งกลุ่ม ทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ ใช้กระบวนการแนะแนวเรื่องเพศศึกษาในชั้นเรียน และมีการฝึกทักษะชีวิตด้วยการแนะแนว เรื่องเพศศึกษาในชั้นเรียน และมีการฝึกทักษะชีวิตด้วยการแนะแนว การอภิปราย และบทบาท สมมติ จำนวน 4 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีการ เปลี่ยนแปลงด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติดีกว่าก่อนทดลอง และดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิภา สุวรรณรัตน์ (2545: 57-58) ได้ศึกษาผลการสอนแบบอภิปรายกลุ่มต่อความรู้และ เจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ากลุ่ม ทดลอง 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนกลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่ม ตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของวัยรุ่น สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น และการปฏิบัติตัวเพื่อ ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การมีคูรัก หรือมี แฟนมาก่อน และการมีคูรักหรือมีแฟนในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มส่วนใหญ่ก็ยังไม่เคยมีเช่นกัน และวิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบปกติโดยการบรรยาย และขนาดของนักเรียนมา มีผลทำให้ความรู้และเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นก่อนกับหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พรเพ็ญ สุวรรณเดชา ; และ สุนิสา สิริวิพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้เรื่อง เพศศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรต้นเพศ ศาสนาของนักเรียน กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดปัตตานีจำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ วิจัยเป็นแบบสอบถามความรู้เรื่องเพศศึกษาและแบบสอบถามความคิดเห็น ผลวิจัยพบว่านักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดปัตตานี มีความรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับปานกลาง นักเรียน ชายมีความรู้เรื่องเพศศึกษาผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ นักเรียนหญิงมีความรู้เรื่องเพศศึกษาปานกลาง นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธมีความรู้เรื่องเพศศึกษาปานกลาง นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมี ความรู้เรื่องเรื่องเพศศึกษาผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ นักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองและนอกเขต อำเภอเมืองมีความรู้เรื่องเพศศึกษาปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดปัตตานีพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เรื่องเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความรู้เรื่องเพศศึกษาสูงกว่านักเรียนชาย

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้

โอลาดิโป และอาร์มลาโย (Oladepo ;& Armlayo. 1991: 216) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูในการสอนวิชาเพศศึกษาระดับชั้นมัธยม เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาเพศศึกษามีผลหรือได้รับอิทธิพลโดยตรงจากครูผู้สอน และความเต็มใจในการสอน จึงได้มีการวิจัยในกลุ่มครูผู้สอน และความเต็มใจในการสอน จึงได้มีการวิจัยในกลุ่มครู จำนวน 351 คน ในเมือง Lbadan ประเทศไนจีเรียเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังคิดว่าเนื้อหาที่สอนในหลักสูตรนั้นยังไม่เพียงพอ ร้อยละ 34.80 ของกลุ่มครูคิดว่าตนเองไม่สามารถสรุปขอบข่ายเนื้อหาวิชาเพศศึกษาในโรงเรียน

แลคเคอร์เชียร์ (Lequeria. 1992: 154) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน เนื่องจากพบว่านักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ และการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งโรคเอดส์ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ต้องการความรู้ความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีวัยรุ่นจำนวนร้อยละ 10 เท่านั้นที่เข้าร่วมเรียนในวิชาเพศศึกษา จุดประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อเพศศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่จะมีส่วนร่วมในเนื้อหาของชีววิทยา สังคมวิทยา พฤติกรรมทางเพศและการคุมกำเนิด ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสอนมากขึ้น

เมลาบี้, เฟลป์ และทริป (Mellaby, Phelps ; & Tripp. 1992 : 449) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการสอนเพศศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปัจจุบันได้มีความต้องการในการเรียนการสอนวิชาเพศศึกษามากขึ้น ซึ่งได้มีการพยายามพัฒนาวิธีการต่างๆ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา แต่ในขณะเดียวกันจากการศึกษามากมายก็พบว่า ยังไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นได้ เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ยังคิดว่าการเรียนเกี่ยวกับเพศศึกษาโดยกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากกว่าการเรียนเกี่ยวกับเพศศึกษาในโรงเรียน

กาลาร์โด (Gallardo. 1993: 1735) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสอนวิชาเพศศึกษา ครอบครัวศึกษา โดยได้ทำการศึกษาในกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในรัฐแคลิฟอร์เนีย และผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบ้านเป็นแหล่งปฐมนิเทศในการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาสำหรับเด็ก ส่วนใหญ่ยอมรับในเนื้อหาการสอนวิชาเพศศึกษาในโรงเรียนและยังเห็นว่ายังไม่ควรสอนเกี่ยวกับเรื่องความสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การมีเพศสัมพันธ์ในเพศเดียวกันและการทำแท้งให้กับเด็กในวัยเรียน

โคซारेฟ (Kosareff. 1993: 1475) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสอนวิชาเพศศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยที่ทำการศึกษาในกลุ่มนักเรียนที่

เกี่ยวกับเพศศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชาสุขภาพในโรงเรียน Jalin Gleun High school ซึ่งนักเรียนจะทำแบบฝึกหัดก่อน – หลังเรียน (Pre-post test) ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

โอมู (Omu. 1994 : 11) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดหลักสูตรเพศศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาหลักสูตรเพศศึกษาในเด็กก่อนวัยรุ่น ในการที่จะให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา และเพื่อประโยชน์ข้างหน้าในการป้องกันการตั้งครรภ์ในเด็กวัยรุ่น รวมทั้งการป้องกันการตั้งครรภ์ในเด็กวัยรุ่น รวมทั้งการป้องกันการติดโรคจากเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทดลองทำบทเรียนเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยรุ่น (10 บท) และสอนในกลุ่มทดลองที่เมือง Benin City และกลุ่มควบคุม (ไม่มีการสอน) ในเมือง Kaduna ผลจากการวิจัยพบว่า หลังจากการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้ในเรื่องเพศศึกษาว่าควบคุมไม่ได้เรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนนั้นมีประสิทธิผล ซึ่งเนื้อหาอันนั้นจะมีความเหมาะสมไม่ขัดต่อศีลธรรม นอกจากนี้แล้ว ยังได้มีการเสนอแนะว่า การเตรียมตัวผู้สอนหรือการฝึกหัดครูผู้สอน การเตรียมคู่มือการสอนตลอดจนผู้ปกครองจะมีส่วนช่วยในการสอนประสบผลสำเร็จมากขึ้น

จอห์นสัน (Johnson. 1994 : 2408) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาในบ้านและในโรงเรียนของรัฐมิชซูรี จำนวน 108 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1.ร้อยละ 91.6 ของโรงเรียนต่าง ๆ มีการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะทำการสอนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา และส่วนน้อยในระดับประถมศึกษา โดยมีโรงเรียนร้อยละ 11.2 สอนวิชาเพศศึกษาเป็นวิชาเดี่ยว และร้อยละ 88.8 ได้จัดให้การสอนเพศศึกษาอยู่ในส่วนหนึ่งของวิชาสุขภาพ นอกจากนี้แล้วพบว่าผู้เสนอจำนวนร้อยละ 86.1 ว่าควรสอนรวมในวิชาคหกรรม และเป็นจำนวนน้อยที่เสนอว่าควรสอนร่วมกับวิชาพลศึกษา วิทยาศาสตร์ ชีววิทยา และกายวิภาคศาสตร์

2.มีผู้ปกครองจำนวนร้อยละ 64.8 ที่สอนเรื่องเพศให้กับเด็กของตน

ซูซาน และคณะ (Susan; et al. 1995: 145-151) ได้ศึกษาผลกระทบของโปรแกรมการป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนระหว่างปี ค.ศ.1993 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระทบของการดำเนินโปรแกรมการป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียน ต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ป้องกันโดยถุงยางอนามัย และวัดความตั้งใจในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนเกรด 7 และ 8 ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง จากโรงเรียนทั้งหมด 15 แห่ง โดยเป็นกลุ่มทดลอง 10 แห่ง กลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับกิจกรรมการทดลองใด ๆ นอกจากการสอนเอดส์ศึกษาตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมการป้องกันโรคเอดส์แบบเบ็ดเสร็จ จำนวน 10 บทเรียนในเกรด 7 และเพิ่มเติมอีก 5 บทเรียนในเกรด 8 เนื้อหาการสอนประกอบด้วยบทเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

รวมทั้งการฝึกทักษะการตัดสินใจ (Decision - making) และทักษะการเจรจาต่อรอง (Resistance / Negotiation skills) โดยใช้วิธีการ สอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active learning) และเทคนิคการสร้างทักษะ (Skills – building Techniques) ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม ตัวแบบจากวิดีโอ การฝึกปฏิบัติในกลุ่มย่อยการแสดงบทบาทสมมติ การระดมสมอง และการอภิปรายเกี่ยวกับคำถามที่เป็นความลับของนักเรียน เมื่อสิ้นสุดโปรแกรมการดำเนินการ พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมีประสิทธิภาพต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงและเพิ่มความตั้งใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยสูงขึ้น

คาริน และคณะ (Darin; et al. 1996: 89-94) ได้ศึกษาเรื่องทางเลือกที่ปลอดภัย : โปรแกรมการป้องกันโรคเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในโรงเรียนโดยใช้องค์ประกอบพื้นฐานของทางเลือกที่ปลอดภัย 5 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วยโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน กลุ่มผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน เป็นกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนในรูปของเพื่อนช่วยเพื่อน การให้ความรู้กับผู้ปกครอง และกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนจะรับผิดชอบในการวางแผน และดูแลเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์แรกของทางเลือกที่ปลอดภัยคือ เพื่อให้นักเรียนมัธยมเลื่อนการตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ออกไป และเพิ่มการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์แล้ว วัตถุประสงค์ที่สองคือเพื่อลดจำนวนนักเรียนที่คู่นอนหลายคน หรือผู้ที่ติดยาเสพติดโดยเฉพาะชนิดฉีดเข้าเส้นและเพิ่มจำนวนผู้ที่เข้ารับคำปรึกษา เพื่อป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยประยุกต์ใช้ความคาดหวังในความสามารถในการใช้ถุงยางอนามัย และการสื่อสารที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งฝึกทักษะการปฏิเสธการเจรจาต่อรอง (Refusal / Negotiation skill) ทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (Decision - making) การแสดงบทบาทสมมติและการฝึกทักษะทำการประเมินโดยครูและนักเรียนโปรแกรมดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์และได้ถูกนำไปใช้กันอย่างกว้างขวางในโรงเรียน 20 แห่งโดย 10 แห่งแรกดำเนินการในมลรัฐเท็กซัสตอนใต้ และอีก 10 แห่ง ดำเนินการในตอนเหนือของแคลิฟอร์เนีย

โอฮารา และคณะ (O Hara; et al. 1996: 176 - 178) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ผู้นำกลุ่มในโครงการป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนเมื่อปี ค.ศ. 1994 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ผู้นำกลุ่มที่เข้ารับการอบรมในโครงการป้องกันโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนนักเรียน โปรแกรมการฝึกผู้นำกลุ่มแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คัดเลือกผู้นำกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนเกรด 10 – 12 จำนวน 96 คน ในมลรัฐฟลอริดาโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม

ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาททางด้านสุขภาพของตนเองระยะที่ 2 ดำเนินการฝึกอบรมผู้นำกลุ่ม โดยให้ผู้นำกลุ่มได้รับการฝึกเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งมีโปรแกรมการฝึกอบรม 8 ครั้ง ครั้งที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียนและสร้างทักษะการสื่อสาร (Communication skills building) และการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 2 การทำให้ค่านิยมกระจ่างชัด (Clarification of values) การตัดสินใจ (Decision making) และการแก้ปัญหา (Problem solving) ครั้งที่ 3 และ 4 การให้ความรู้ปลูกฝังเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ครั้งที่ 5 การศึกษาดูงานคลินิกกามโรคและการให้คำปรึกษาแนะนำ ครั้งที่ 6 ฝึกทักษะการเจรจาต่อรองเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย (Negotiate for safesex) ครั้งที่ 7 และ 8 ฝึกอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการเตรียมดำเนินการตามโครงการฯ โดยใช้รูปแบบการอภิปรายกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ การแสดงบทบาทสมมติ และระยะที่ 3 ดำเนินตามโครงการ พบว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้น มีความตระหนักต่อโรคเอดส์เพิ่มขึ้น และความตั้งใจต่อการมีเพศสัมพันธ์โดยมีการป้องกันสูงขึ้น และได้เสนอแนะให้มีการใช้รูปแบบผู้นำกลุ่มในโรงเรียนเป็นกลยุทธ์สำหรับโรงเรียน ที่มีปัญหาในการป้องกันโรคเอดส์ต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าแนวคิดในการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาทั้งในงานวิจัยต่างประเทศและในประเทศที่มีประสิทธิภาพ จะต้องสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีเยี่ยมโดยต้องอาศัยหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยเป็นการยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยนักเรียนเป็นผู้เรียนและเป็นผู้ปฏิบัติซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและทำให้นักเรียน มีความรู้และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา สามารถที่จะนำไปปรับเพื่อใช้ป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในเรื่องเพศให้เหมาะสม และสามารถเผชิญต่อปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในทางในการศึกษา และเปรียบเทียบ ความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนชั้นช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์เซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 714 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 260 คนซึ่งได้มาจากการ กำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 303) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 และ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

2. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำแนกเพศและชั้นเรียน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างง่ายและสุ่มตัวอย่างแบบเป็นสัดส่วนตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและชั้นเรียน ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ

ระดับชั้นเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	135	105	240	44	43	87
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	119	142	261	46	49	95
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	79	134	213	39	39	78
รวม	333	381	714	129	131	260

ที่มา : โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ. (2551).

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรส ของบิดามารดา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคำถาม 30 ข้อซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 6ข้อ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจำนวน 10 ข้อ ข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจำนวน 14 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารายละเอียดข้อมูลพื้นฐานจากตำรา ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างเครื่องมือ จากตำราเอกสาร แบบทดสอบ แบบสอบถาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาของแบบทดสอบและแบบสอบถามได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเนื้อหาตามกรอบแนวคิด

4. สร้างข้อคำถามแบบสอบถามกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนสำหรับคำตอบแต่ละข้อ ได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาหน่วยการเรียนรู้ชีวิตและครอบครัวโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ สมาน กำเนิด (2520: 16-19)

5. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะต่างๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนป้วยฮั่ว จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 100 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ (Try out) ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

ผู้วิจัยได้ให้เกณฑ์การประเมินเครื่องมือแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อคำถามทางบวก	คะแนนข้อคำถามทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยประยุกต์จากของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับดี

2. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง คะแนนที่ให้มามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในเรื่อง การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 5 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความเหมาะสมของภาษา โดยใช้เกณฑ์การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมทางเพศ โดยใช้เกณฑ์กำหนดหาค่าคะแนน ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 117)

+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
0	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ นั้นหรือไม่
-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

นำผลพิจารณาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านในแต่ละข้อคำถามมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2. ทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนป้วยฮั่ว

จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 100 คน นำมาตรวจให้คะแนนแล้วทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นรายข้อ โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item to Total Correlation) จากสูตรสหสัมพันธ์แบบไบซีเรียล (Biserial Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มี ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

4. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และการอบรมเลี้ยงดู มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากคุณครูที่สอนในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเซนต์ราฟาแอลและโรงเรียน บัวฮั่วเป็นผู้ช่วยวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบัวฮั่ว
2. ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยผู้วิจัย ซึ่งเป็นคุณครูประจำโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์และสูญหายของแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของข้อมูล นำมาตรวจให้คะแนนและลงรหัสเตรียมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำโปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูป และในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อย ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์สำหรับการนำมาทำวิเคราะห์ต่อไป
2. นำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยแจกแจงค่าความถี่ร้อยละ

3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละชุดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำมาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าวิจัยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 ค่าร้อยละโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2531: 59)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน ค่าความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 74)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรงหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเนื้อหาโดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ของค่า IC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531: 132)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อของคำถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ค่าผลรวมคะแนนความแปรปรวน
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 317)

$$t = \frac{r\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้

n แทน จำนวนคน

t แทน สถิติสำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยทดสอบค่าเอฟ (F – test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 , 3 , 4 และ 5 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544: 236-237)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F – distribution

MS_B แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้กำหนด

สัญลักษณ์ต่างๆเพื่อความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean of Square)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F- distribution)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (T - distribution)
*	แทน	การมีนัยสำคัญในระดับ .05
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปส่วนการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ผู้วิจัยยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน เซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพการสมรสของบิดา ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา

การอบรมเลี้ยงดู โดยการทดสอบค่าที(t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ2ทางเดียว (One-way analysis of variance หรือ (F-test) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน เซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอรูปตารางประกอบความเรียง

ตาราง 9 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	138	53.08
หญิง	122	46.92
รวม	260	100.00
ระดับชั้น		
ม.1	85	32.69
ม.2	94	36.15
ม.3	81	31.15
รวม	260	100.00
สถานภาพสมรส		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	202	77.69
บิดามารดาแยกกันอยู่	30	11.54
บิดามารดาหย่าร้าง	13	5.00
บิดามารดาเสียชีวิต	15	5.77
รวม	260	100.00

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา		
ปล่อยปละละเลย	24	9.23
เข้มงวด	50	19.23
ประชาธิปไตย	186	71.54
รวม	260	100.00

จากตารางแสดง 9 แสดงว่า

1. เพศ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 53.08 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.92

2. ระดับชั้น

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 36.15 รองลงมาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 32.69 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 31.15

3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 77.69 รองลงมา นักเรียนที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่ร้อยละ 11.54 บิดามารดาเสียชีวิต ร้อยละ 5.77 และบิดามารดาหย่าร้างกัน ร้อยละ 5.00

4. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ร้อยละ 71.54 รองลงมาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดร้อยละ 19.23 และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยร้อยละ 9.23

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแสดงคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	X	S	ระดับคะแนน
1. ครูผู้สอนสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้าง ประสบการณ์ให้ผู้เรียน	4.10	0.70	ดี
2. ครูผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียนก่อนการเรียนการสอน	3.92	0.79	ดี
3. ครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะขณะจัดกิจกรรม	4.43	0.67	ดี
4. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุกสนาน	4.52	0.65	ดี
5. ครูผู้สอนใช้สื่อการสอนเหมาะสม	4.29	0.63	ดี
6. ครูผู้สอนนำเหตุการณ์และประสบการณ์มาประกอบ การเรียนการสอน	4.33	0.70	ดี
7. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายโต้แย้งเสนอ เสนอความคิดเห็นได้	4.30	0.71	ดี
8. ใ้บความรู้เข้าใจง่าย	4.12	0.74	ดี
9. กิจกรรมใบงานเหมาะสมกับเวลา	3.95	0.77	ดี
10. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันได้	4.39	0.68	ดี
11. ครูผู้สอนเพศศึกษาควรเป็นที่ปรึกษาและ ให้ความไว้วางใจแก่เด็ก	4.48	0.61	ดี
12. ครูผู้สอนมีความขยันศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา	4.35	0.67	ดี
13. ครูผู้สอนเพศศึกษามีความเป็นกันเองกับนักเรียน	4.38	0.71	ดี
14. ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการสอนที่ เหมาะสม	4.40	0.54	ดี

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	X	S	ระดับคะแนน
15. ครูผู้สอนมีระเบียบวินัย		4.26	0.66 ดี
16. ครูผู้สอนมีความร่าเริงแจ่มใส		4.61	0.62 ดี
17. ครูผู้สอนแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสม กับความเป็นครู		4.57	0.56 ดี
18. ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง		4.42	0.63 ดี
19. ครูผู้สอนมีความตั้งใจในการให้ความรู้และ มีความรับผิดชอบในการสอน		4.48	0.58 ดี
20. ครูผู้สอนมีวุฒิการสอนด้านสุขศึกษา		4.42	0.63 ดี
21. ครูผู้สอนมีความยุติธรรมในการวัดประเมินผล		4.40	0.67 ดี
22. ครูผู้สอนมีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนแล้ว บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 24 ชั่วโมง		3.45	0.87 ดี
23. ครูผู้สอนแจ้งคะแนนหลังการประเมินผล การสอบทุกครั้ง		4.15	0.79 ดี
24. ครูผู้สอนมีการประเมินผลระหว่าง เข้าร่วมกิจกรรม		4.09	0.69 ดี
25. ครูผู้สอนมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวม		4.20	0.77 ดี
		4.27	0.33 ดี

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับดีโดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.27 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

ตาราง 11 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมาตรฐาน และการแปรผลระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการอบรมเลี้ยงดู

ด้านการอบรมเลี้ยงดู	X	S	ระดับคะแนน
1. ผู้ปกครองเอาใจใส่สุขภาพของฉัน	4.28	0.77	ดี
2. ฉันคบเพื่อนฝูงได้อย่างอิสระโดยที่ผู้ปกครองไม่ได้ยุ่งเกี่ยว	3.73	1.00	ดี
3. ผู้ปกครองพาไปหาหมอเวลาฉันไม่สบาย	4.00	1.02	ดี
4. ผู้ปกครองมักยกย่องความดีของคนอื่นมาเปรียบเทียบกับฉัน	3.61	1.18	ปานกลาง
5. ผู้ปกครองจะให้คำชมเชยเวลาฉันทำความดี	3.63	1.05	ปานกลาง
6. ผู้ปกครองสนใจซักถามพูดคุยกับฉันหลังเลิกเรียน	3.40	1.06	ปานกลาง
7. ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้คำปรึกษาหรือพูดคุยกับฉัน	2.37	1.08	ปานกลาง
8. ผู้ปกครองไม่เคยสนใจว่าฉันจะแต่งตัวอย่างไรแบบไหน	2.46	1.12	ปานกลาง
9. ผู้ปกครองชอบไล่ฉันให้ไปเล่น หรือทำอะไรก็ได้ ไกลๆจะได้ไม่ทำความรำคาญให้	1.98	1.10	ระดับต่ำ
10. ผู้ปกครองปล่อยให้ฉันดูโทรทัศน์จนดึกบ่อยครั้ง	2.55	1.16	ปานกลาง
11. หลังจากเลิกเรียนผู้ปกครองให้ฉันกลับถึงบ้านตรงเวลา	3.74	1.11	ดี
12. ผู้ปกครองชอบเชิญเชิญให้ฉันอ่านหนังสือ	3.62	1.07	ปานกลาง
13. ถ้าฉันขอเงินซื้อของ ฉันต้องชี้แจงการใช้จ่ายอย่างละเอียด	3.32	1.14	ปานกลาง
14. ผู้ปกครองให้ฉันแต่งตัวเรียบร้อยเมื่อออกนอกบ้าน	3.49	1.03	ปานกลาง
15. ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ฉันไปเที่ยวกับเพื่อนๆ นอกจากไปเที่ยวกับผู้ปกครอง	2.90	1.22	ปานกลาง
16. ฉันมักไม่ได้รับอนุญาตให้ไปค้างคืนที่อื่น	3.74	1.35	ดี

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	S	ระดับคะแนน
17. ฉันรู้สึกสบายใจและโล่งใจมากเมื่อผู้ปกครอง ไม่อยู่บ้าน	3.03	1.14	ปานกลาง18.
ผู้ปกครองตามใจฉันในการเลือกเรียน หรือ ประกอบอาชีพ	3.18	1.08	ดี
19. ถ้าเพื่อนของฉันเป็นคนที่ผู้ปกครองไม่ชอบ ท่านจะสั่งให้ฉันเลิกคบ	2.24	1.07	ปานกล
20. ผู้ปกครองจะดุทันทีเมื่อฉันทำผิด	3.88	0.99	ดี
21. ผู้ปกครองให้ความยุติธรรมในการตัดสิน เวลาทะเลาะกับผู้อื่น	3.77	1.00	ดี
22. ผู้ปกครองพูดคุยกับฉันอย่างสนุกสนาน	3.84	1.10	ดี
23. ผู้ปกครองอนุญาตให้ฉันไปเที่ยวนอกบ้าน ได้ตามสมควร	3.50	1.14	ปานกลาง24.
ผู้ปกครองจะว่ากล่าวหรือทำโทษเมื่อลูก ทำความผิด	3.75	1.10	ดี
25. ในวันหยุดผู้ปกครองจะอนุญาตให้ฉัน ทำงานส่วนตัวได้	3.99	0.99	ดี
26. ผู้ปกครองส่งเสริมให้ฉันเรียนวิชาที่ฉันถนัด	4.15	0.98	ดี
27. ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษาที่ดีสำหรับฉันในทุกๆ เรื่องเมื่อฉันมีปัญหา	4.02	1.08	ดี
28. ผู้ปกครองรับฟังความคิดเห็นของฉันเสมอ	4.03	1.04	ดี
29. เวลาที่ผู้ปกครองจะพาฉันไปเที่ยวนอกบ้าน ผู้ปกครองมักจะถามก่อนว่าอยากไปเที่ยวที่ไหน	3.86	1.20	ดี
30. เมื่อฉันทำผิด ผู้ปกครองมักให้ออากฉัน ชี้แจง เหตุผล	3.88	1.04	ดี
ด้านการอบรมเลี้ยงดูโดยรวม	4.27	0.33	ดี

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้านการ
อบรมเลี้ยงดู มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดี 16 ข้อ ระดับปานกลาง 13 ข้อ ระดับต่ำ 1 ข้อ

เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับดี โดยมี
คะแนนเฉลี่ย 4.27 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

เรื่องเพศศึกษาจำแนกตามตัวแปรต้น เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา
การอบรมเลี้ยงดู

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
หญิง	138	4.26	0.33	ดี
ชาย	122	4.27	0.33	ดี
รวม	260	4.27	0.33	ดี
ม.3	81	4.22	0.30	ดี
ม.2	94	4.33	0.27	ดี
ม.1	85	4.24	0.40	ดี
รวม	260	4.27	0.33	ดี
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	202	4.27	0.33	ดี
บิดามารดาแยกกันอยู่	30	4.22	0.37	ดี
บิดามารดาหย่าร้าง	13	4.30	0.29	ดี
บิดามารดาเสียชีวิต	15	4.31	0.26	ดี
รวม	260	4.27	0.33	ดี

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
ปล่อยปละละเลย	24	4.28	0.47	ดี
เข้มงวด	50	4.21	0.39	ดี
ประชาธิปไตย	186	4.28	0.28	ดี
รวม	260	4.27	0.33	ดี

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามตัวแปรต้น รวมทุกด้านทั้ง ดังนี้

เพศ

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้นพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้านการจัดกิจกรรมตามตัวแปรเพศ มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี

เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.27 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

ระดับชั้น

เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ระดับชั้นโดยรวม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามตัวแปรระดับชั้นอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.06 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47

การอบรมเลี้ยงดู

เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ด้านการอบรมเลี้ยงดู โดยรวม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดู อยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.27 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของ

บิตามารดา การอบรมเลี้ยงดู โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ2ทาง เดียว (One-way analysis of variance หรือ F-test) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปร เพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	s	t	df	p
หญิง	138	4.24	0.33	-0.23	254.19	.82
รวมทุกด้าน						
ชาย	122	4.27	0.33			

จากตาราง 13 พบว่านักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาต่างกัน

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
รวมทุกด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.630	.32	3.03	.06
ภายในกลุ่ม	257	26.80	0.10		
รวม	259	27.44			

จากตาราง 14 พบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่านักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาต่างกัน

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน เซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพสมรส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.04	0.35	.79
ภายในกลุ่ม	256	27.32	0.11		
รวม	259	27.44			

จากตาราง 15 พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 3 นักเรียนมีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาต่างกัน

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.11	1.08	.34
ภายในกลุ่ม	257	27.21	0.11		
รวม	259	27.44			

จากตาราง 16 พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ 4 นักเรียนมีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลของความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน
2. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน
3. นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของบิดา มารดา ต่างกันมีความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน
4. นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 714 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 260 คนซึ่งได้มาจากกลุ่มตัวอย่างแบบตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดย (พวงวรรณ์ ทวีรัตน์. 2538: 303)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทั้งหมด 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรส ของบิดามารดา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคำถาม 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อ 2,4,7,8,9,10 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ส่วนที่ 2 ข้อ 11,12,13,14,15,16,17,19,20,15 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ส่วนที่ 3 ข้อ 1,3,5,6,18,21,22,23,24,26,27,28,29,30 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้เป็นแบบสอบถามของนักเรียนช่วงชั้นที่3 โรงเรียน เซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวน 260 ฉบับเป็นแบบสอบถามที่ได้คำตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ผู้วิจัยยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน เซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 3 โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance หรือ F-test) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ปรากฏผลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1,ม.2,ม.3) โรงเรียนเซนต์ราฟาแอลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 138 คน คิดเป็นร้อยละ 53.08 รองลงมาเป็นเพศหญิง 122 คน คิดเป็นร้อยละ 46.92

ระดับชั้นในช่วงชั้นที่ 3 มีดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 36.15 รองลงมาเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 32.69 และ นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 31.15

สถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 77.69 รองลงมามีบิดามารดาแยกกันอยู่ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 บิดามารดาหย่าร้างกัน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 บิดามารดาเสียชีวิต 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.77

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 186 คนคิดเป็นร้อยละ 71.57 รองลงมา เลี้ยงดูแบบ เข้มงวด 50 คนคิดเป็นร้อยละ 19.23 เลี้ยงดูแบบ ปล่อยประละเลย 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.23

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ โดยพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับดี

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานสรุปได้ดังนี้

3.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

3.2 นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

3.3 นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

3.4 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. นักเรียนช่วงชั้นที่3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการมีความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบันนักเรียนสามารถรับรู้เรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจากสื่อต่างๆที่เปิดกว้างสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและเปิดเผยโดยสามารถเรียนรู้จากสื่อต่างได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ วีซีดี อินเทอร์เน็ต วารสารต่างๆ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และเกิดจากการเรียนรู้จากห้องเรียนเพราะการเรียนการสอนในปัจจุบันการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาได้บรรจุอยู่ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ทุกช่วงชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ซึ่งครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานสูงสุด โดยหลักการเรียนรู้จะเน้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการกระทำด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ภักดี บุญกิจ. (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้อง กับผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเพ็ญ สุวรรณเดชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิสา สิริวิวัฒน์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความรู้เรื่องเพศศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดปัตตานี พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เรื่องเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมัธยมศึกษาได้รับรู้เรื่องการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเท่าเทียมกันเพราะนอกจากการเรียนตามหลักสูตรในห้องเรียนแล้ว ยังได้รับประสบการณ์ตรงจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วารสารต่าง ๆ และอธิบายได้จากทฤษฎีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจของ เพียเจต์ (Piaget.) ที่กล่าวว่าการพัฒนาทางสติปัญญานั้น เป็นการปรับพฤติกรรมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เกิดจากกระบวนการ 2 กระบวนการคือ การรับ (Assimilation) หมายถึง กระบวนการที่เด็กรับภาพต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมตามประสบการณ์ของตัวเองและแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งใหม่ ๆ ดังเช่นที่เคยมีประสบการณ์และการเก็บและปรุงแต่ง (Aecommodation) หรือการปรับความเข้าใจเดิมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ดังนั้น การที่บุคคลจะสามารถพัฒนาการปรับตัวให้ดีขึ้นได้นั้นย่อมมีผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์อดีต และสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ของบุคคลและการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นตามวัยบุคคล การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

เทวัญ ถนอมพันธ์. (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นต่อการเรียนวิชาพลศึกษาด้านหลักสูตร ด้านบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับเห็นด้วย ไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (2526 : 115-119) ศึกษาความรู้เจตคติและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่กับบิดามารดาอยู่ร่วมกันมีเจตคติในเรื่องเพศไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่มีความต้องการที่จะศึกษาเรื่องเพศน้อยกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน สอดคล้องกับ ดวงพร เตชรัตนกุล (2533 : 68) ศึกษาความรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่านักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกันและบิดามารดาหย่าร้างกันมีความรู้เรื่องเพศศึกษาไม่แตกต่างกัน

5. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กช่วงชั้นที่ 3 (ม.1,ม.2,ม.3) กำลังเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ต้องการเพื่อนมากกว่าผู้ปกครองแม้ว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบไหน เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นมักจะปรับเปลี่ยนนิสัยตนเองเพื่อให้สามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ และเพื่อนๆยอมรับในสิ่งนี้ โดยเฉพาะการรับรู้เรื่องเพศ ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ การศึกษาจากตารางเรียน ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจากสื่อเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยเสนอแนะดังต่อไปนี้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน และความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี ดังนั้น

1. โรงเรียน ควรมีบทบาทในการปรับปรุงหลักสูตรการสอนเพศศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสม และควรให้ความรู้ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบันซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีและนำไปพัฒนาในการเรียนรู้เรื่องการเรียนรู้การสอน ต่อการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาต่อไป

2. ครูผู้สอนเพศศึกษา ควรปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทุกระดับชั้น และ ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีครูอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการจัดวางตัวให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนจะได้รับปรึกษาปัญหาบางอย่าง ของนักเรียนได้และการให้การศึกษา เรื่องเพศต้องให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตตามวัยของนักเรียนและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มาก โดยครูที่สอนเกี่ยวกับเพศศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการให้ความรู้เรื่องนี้เพราะการสอนที่ดีเข้าใจธรรมชาติ ของนักเรียน เข้าใจพัฒนาการของนักเรียน และเข้าใจปัญหาของนักเรียนได้จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตัวตามแบบอย่างของครูที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความรู้เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกระดับชั้นเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นต่างๆ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) แล้วนำมาประยุกต์ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา การเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ การสอนเพศศึกษาโดยวิธีการต่างๆกัน ที่จะมีผลทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาได้มากที่สุด และศึกษาวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาให้เหมาะสมกับวัยต่างๆทุกระดับชั้น



บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543ก). การเรียนการสอนเพศศึกษา อดีต ปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ.กรมฯ.
..... (2543ข). แนวทางการให้การศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษา ขอบข่ายสาระตาม
ระดับชั้น. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
-(2543ค). แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิต เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นปีที่ 7-9). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ.(ม.ป.ป.). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ การคำ
ประเวณี การติดยาและสารเสพติด.กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.กรมฯ.
- กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
ร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : กรมฯ.
- (2544). คู่มือการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : กรมฯ.
- กรมอนามัย. (2532). สุขภาพทางเพศ และการวางแผนครอบครัว.เอกสารประกอบการสอน
โครงการให้คำปรึกษา แนะนำวัยรุ่นและหนุ่มสาว โครงการวางแผนครอบครัวแห่งชาติ.
นนทบุรี กรมฯ. ถ่ายเอกสาร.
- (2539). การสอนทักษะชีวิต ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. เอกสารประกอบ
การอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรการสอนทักษะชีวิต เพื่อป้องกันสารเสพติดใน
สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม วันที่ 24-26
กรกฎาคม 2539. ประจวบคีรีขันธ์ : โรงแรมหัวหินแกรนด์. กรมฯ.
- กฤษฎา ตริยณัฏฐ์. (2544). ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ บาง
บัวทอง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เกษม ศรีพงษ์. (2521). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสอนเพศศึกษาโดยใช้บทเรียน
สำเร็จรูปกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เต็มสิริ บุญยสิงห์. (2526). วัยรุ่นและการปรับตัว. ใน เพศศึกษา : สมาคมวางแผนครอบครัวแห่ง
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิบูลย์กิจ
- จรรยา ลามศิริอนันต์กุล. (2543). การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านชุมชนนักเรียน บ้านโป่ง ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
ถ่ายเอกสาร.

- จริยา อภิรักษ์อำภา. (2542). *ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันเอดส์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์. (2543). *เพศศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน (1991) จำกัด.
- จิตรา ทองเกิด. (2543, มกราคม-มิถุนายน). *การเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา, วางแผนครอบครัวและประชากร*. 3(1) : 1-4.
- จิราพร มงคลประเสริฐ. (2539). *ผลของการใช้แผนการสอนเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติ และสุขปฏิบัติทางเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (อนามัยครอบครัว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยวัฒน์ ปัญจพงศ์, สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นะวีโรจน์. (2524). *เพศศึกษาแผนใหม่*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชำนาญ นิสารัตน์. (2524). *หนังสือเรียนสังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุษฎี เจริญสุข. (2540). *ผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นรลักษณ์ เอื้อกิจ. (2541). *ประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (พยาบาลสาธารณสุข). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์. (2543, มกราคม-มิถุนายน). *เพศศึกษา. วางแผนครอบครัวและประชากร*. 3(1) : 5.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2523). *การสอนสุขศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- (2527, ธันวาคม). *เพศศึกษาและประชากรศึกษา. แนวคิดหลักการและการพัฒนาการของประชากรศึกษา. ชมรมประชากรศึกษาและภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- ประเสริฐ ดันสกุล ; และคณะ (2538). *ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิต เพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบน*. วันที่ 7 กันยายน 2538. กรุงเทพฯ : โรงเรียนเอเชีย. ถ่ายเอกสาร.

ปรีชา แจ่มวิเลิศ. (2540). การประยุกต์ทักษะชีวิตในโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อให้เกิดพฤติกรรม
ป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

“ปัญหาเพศในเด็ก ความคับแค้นของผู้ใหญ่,” (2542, 14 พฤศจิกายน). มติชนรายวัน. หน้า10
พรทิพย์ พัฒนานุสรณ์. (2544, 30 พฤษภาคม). “ตลาดเซ็กซ์อินเทอร์เน็ตวัยวัยรุ่นระบุกำหนด,”
ไทยรัฐ. หน้า 5.

พรทิพย์ ศิริภักตราชัย. (2539). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และโรงเรียน
บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี). ปรียัญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา).มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

พรรณราย ทรัพย์ประภา. (2529). การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม.

กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิชัย ไทยอุดม. (2540). การประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษา ในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลสาธารณสุข).

เพ็ญศรี พิชัยสนธิ. (2539). “ครอบครัวกับเพศศึกษา,” การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพฯ :

อมรินทร์พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.

มยุรี ภูงามทอง. (2534). เพศศึกษาและสุขภาพในครอบครัว. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.

มยุรี สาลิวศ์. (2535). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความภาคภูมิใจ
ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สอนกิจกรรม
(คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.

มณฑนา พรหมโสภา. (2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องโรคเอดส์ โดยวิธีการให้
สุขศึกษาแบบบรรยายและแบบอภิปรายกลุ่มในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
ออนเหนือ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (สาธารณสุขศาสตร์).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

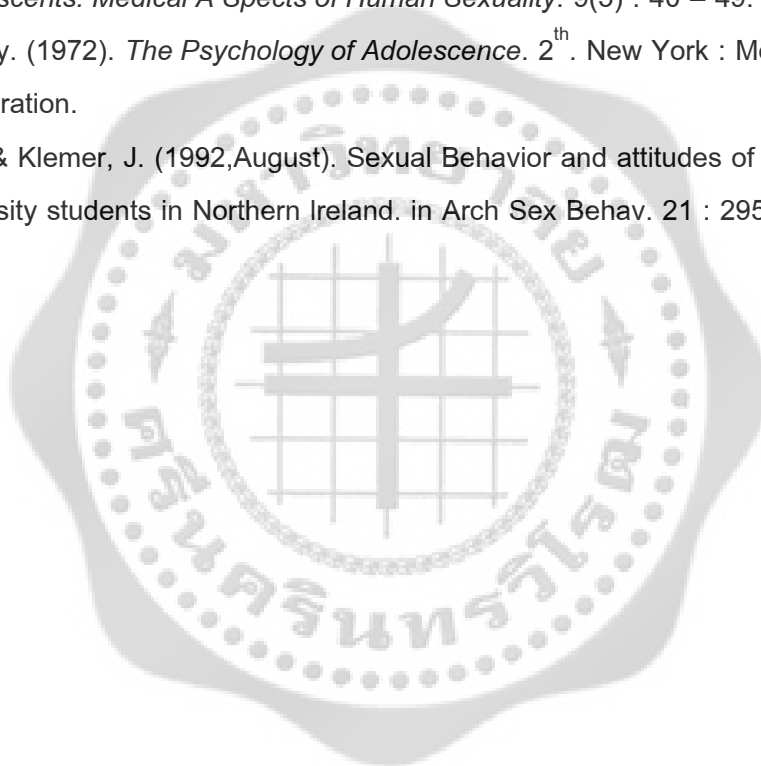
มานี ชูไทย. (2543). สุขศึกษาในชุมชน (หลักและวิธีปฏิบัติ). กรุงเทพฯ : ภาควิชาสุขศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. (2538). เอกสารในการประชุมสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเด็กวัย
6-18 ปี โครงการพัฒนาครอบครัว พฤศจิกายน 2538. กรุงเทพฯ : โรงเรียนปรีณิพาเลข.
ถ่ายเอกสาร.

- (2540). การสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการใช้สารเสพติด. เอกสารประกอบการประชุมวิชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 8 วันที่ 6-9 พฤษภาคม 2540. เชียงใหม่ : โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว.
- ยุพิน รุ่งแจ้ง. (2533). การวิเคราะห์การจัดหลักสูตรเพศศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ระวีวรรณ แสงฉาย. (2538). การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา (แนวคิดสำหรับพ่อแม่ ครูผู้สอนในโรงเรียน บุคลากรทางการแพทย์). กรุงเทพฯ : พี.พี.พรินท์.
- รัชนี้ ณ ระนอง และคณะ. (2538). การประเมินผลโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : กองอนามัยโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข.
- รัตนา ดอกแก้ว. (2539). ผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ในนักเรียนอาชีวศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร มัชฌิมการ. (2539). เอกสารคำสอนวิชาเพศศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสุขภาพศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิเชียร เกตุสิงห์.(2524).หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือเครื่องใช้ในการวิจัย.กรุงเทพฯ:เจริญผล.
- สกลพร วิชัยกมล. (2549). ผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้เรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา. ถ่ายเอกสาร
- ปราณี จำปาเฟื่อง. (2550). การเปรียบเทียบความรู้และทักษะชีวิตที่เกี่ยวกับเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย นครสวรรค์ แตกแยกกับครอบครัวปกติ. ถ่ายเอกสาร
- Funk; & Wagnal. (1961) *New Standard Dictionary of English Language*. New York : WcGraw-Hill Book.
- Gilchrist, L.D., Schinke, S.P ; & Maxwell, J.S. (1987, Winter/Spring/1987, Summer). Life Skills Counseling for Preventing Problems in Adolescence ; *Journal of Social Service Research* , 10 (2 – 4) : 73-84.
- Good, center V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill Book Company
- Harrison, F. E. (1981). *The Managerial Decision-Making Process*. Boston : Houghton Mifflin.
- Hurlock, B. (1974). *Development Psychology*. New Delhi : Tata McGraw-Hill.

- Karin, C ; et al. (1996 March). *Safer Choices : A Multicomponent School-Based HIV/STD and Pregnancy Prevention Program for Adolescents* ; Journal of School Health. 66(3) : 89-94.
- Kerlinger, Fred. N. (1986). *Foundation of Behavioral Research*. 3rd ed. Rinehart Florida : USA Holt.
- Kilander, H. (1970). *Sex Education in The Schools*. London : The Mac Millan Company.
- Kirby D. (1985, December). *Sexuality Education : A More Realistic View of Its Effects*. *Journal of School Health*. 55 (10) : 421-424.
- KirKham, M.A. ; & Schilling li, R.F. (1989, April). *Life Skill Training with Morthers of Handicapped Children*. *Journal of Social Service Research*. 13(2) : 67-68.
- Kosareff, Kristi Jan. (1993) *Sex Education in High School. Is it Effective*. Master 'sThesis. California : California State University.
- Lawrence, J.S., Jefferson, K.W ; & Banks. P.G. (1994, May). Cognitive Behavioral Group Intervention to Assist Substance Dependent Adolescents is Lowering HIV Infection Risk. *AIDS Education and Prevention*. 6(5) : 425-435
- Capian. G. (1974). *Support System and Community Mental Health : Lectures on Concept Development*. New York : Behavior Publication.
- Daccy, J. Student. (1980). *Adolescent Today California* : Goodyear Publishing.
- Dwyer, O. William ; & Leeming, C. Frank ; & Oviver, P. Diana. (1996) *Lssue in Adolescent Sexuality*. Boston : Allyn and Bacon.
- Green, Lawrence W ; & Kreuter, Marshall W. (1991). *Health Promotion Planning : An Education and Environment Approach*. Toronto : Mayfield Publishing Company.
- Hopkin, Joln ; & Sehnik, Meivin ;& Kanter. (1973, August). Joln, sex and the Teenage.Time. 8(7) : 34 – 40.
- Horlook, Elizabeth B. (1967). *Adolescent Development*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill Book.
- Hurlock, H.B. (1956). *Child Development*. New York, Mc Graw – Hill Book Company. P. 703.
- Kirkendall, W.L. (1965). *Adolescent*. New York : Appieton Company.
- Kastenbaum, Robert. (1979). *Human Development*. Boston : Allyn and Bacon, Inc.
- Sneddom, I ; & Klemer, J. (1992,August). Sexual Behavior and attitudes of University students in Northern Ireland. in *Arch Sex Behav*. 21 : 295 – 312.

- Klanger, B ; Tyden, T ; & Ruusavaara, L. (1993, September). Sexual behavior among adolescents in Upsala, Sweden. in *Journal Adolescents Health*. 14(1) : 468 – 474.
- Lee, Michele. (1993). Life Issue : *Teenage Sexuality*. New York : Marshall Cavendish.
- Michel, W. (1974). Processes in delay of graffication. in *Berkowitz, L. Advances in Experimental Social Psychology*. V.7 p.249 – 293. New York : Academic Press.
- Moore, Susan ; & Rosenthal Doreen. (1993). *Sexuality in Adolescence*. New York : Routledge.
- Offer, Dantel. (1971, September). *Sexual Behavior of A group of Normal Adolescents. Medical Aspects of Human Sexuality*. 9(5) : 40 – 49.
- Roger, Dorothy. (1972). *The Psychology of Adolescence*. 2th. New York : Meredith Corporation.
- Sneddom, I ; & Klemer, J. (1992, August). Sexual Behavior and attitudes of University students in Northern Ireland. in *Arch Sex Behav*. 21 : 295 – 312.



ภาคผนวก



ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์



รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- | | | |
|--|--|-------|
| 1. รองศาสตราจารย์ดร.พรสุข หุ่นนิรันดร์ | ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ | |
| 2. รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี | ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ | |
| 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน | ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ | |
| 4. ซิสเตอร์ ดร.จารุณี กิจบำรุง
สเตอร์ ดร.สุรีย์พร ระดมกิจ | ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล
ผู้อำนวยการโรงเรียนพระหฤทัย
คอนแวนต์ | 5. ซี |



(สำเนา)

ที่ ศธ 0519.12/1003



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ*

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

เนื่องด้วย นางสาวจิต เกิดแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ณภาพร มัชฌมาถุร และ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ นางสาวจิต เกิดแก้ว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ต้นตันวันกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7016-174-5, 081-5807-288

(สำเนา)

ที่ ศธ 0519.12/1004



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2552

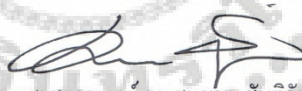
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล

เนื่องด้วย นางสาวสมจิต เกิดแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ณภาพร มัชฌมากร และ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำ วิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็น เรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ นางสาวสมจิต เกิดแก้ว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ


(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 02-7016-174-5, 081-5807-288

(สำเนา)



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/1665

วันที่ 30 มกราคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวสมจิต เกิดแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์นายแพทย์ มัชฌิมากร และ อาจารย์นุปลา ปลื้มสำราญ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐิน และ รองศาสตราจารย์พรสุข ทุนนรินทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ นางสาวสมจิต เกิดแก้ว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)



ที่ ศธ 0519.12/1006

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนป้วยฮั่ว

เนื่องด้วย นางสาวจิต เกิดแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์นายแพทย์ มัธยมมากร และ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำ วิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ ห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวจิต เกิดแก้ว ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 02-7016-174-5, 081-5807-288

(สำเนา)



ที่ ศธ 0519.12/ ๑๐๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2552

เรื่อง ขอลาออกนอกระยะเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล

เนื่องด้วย นางสาวสมจิต เกิดแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์นายแพทย์ มัชฌิมากร และ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำ ปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 260 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่อง เพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอลาออกนอกระยะ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสมจิต เกิดแก้ว ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7016-174-5, 081-5807-288

(สำเนา)

ที่ ศร 0519.12/๖๔๖๘



มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตย
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๖ เมษายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการเพิ่มเติมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์

เนื่องด้วย นางสาวสมจิต เกิดแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษา
ได้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นเรื่อง การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมี
ส่วนร่วมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเจนคันทราฟอแล จังหวัดสมุทรปราการ” ได้รับอนุมัติให้สอบ
ปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ในวันที่ 23 เมษายน 2552 เวลา 9.00 น. ณ ห้อง 213 ในการนี้
บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า ท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญเป็นกรรมการเพิ่มเติมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ของนิสิตผู้นี้
ตามวัน เวลา และ สถานที่ดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2258-4119, 0-2649-5067

โทรสาร. 0-2258-4119



ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
คุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่อง
เพศศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียนจำนวน 30 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับ ขอให้นักเรียนตอบข้อคำถามตามความเป็นจริง **มากที่สุด** และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยนักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อและเลขประจำตัว ข้อมูลเหล่านี้จะไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของโรงเรียนต่อไป

“ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือและตอบแบบสอบถามอย่างตั้งใจและครบทุกข้อ”

นางสมจิต เกิดแก้ว

นิสิตปริญญาโทหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

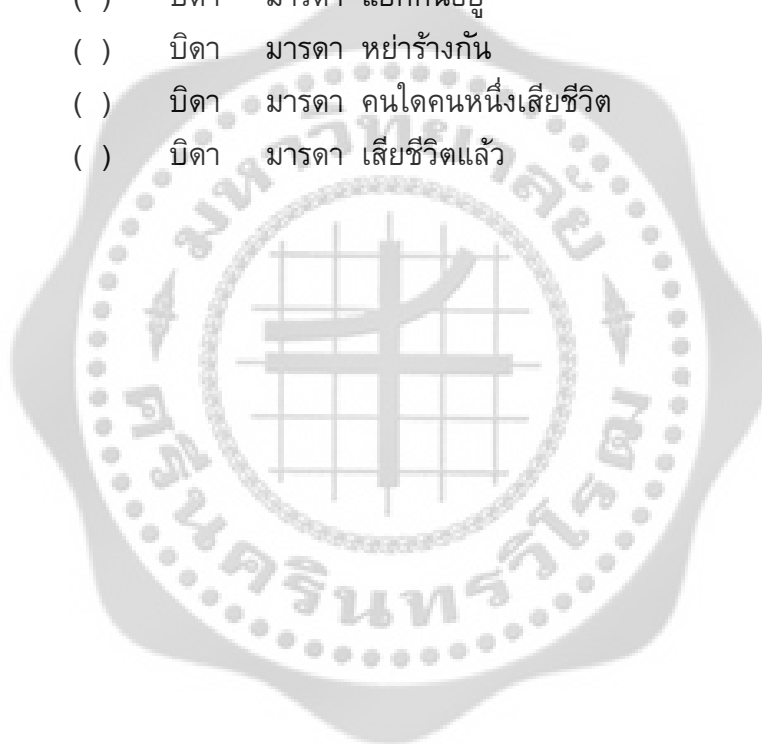
สาขาวิชาสุขศึกษา

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือ เขียนเครื่องหมาย / ลงใน ()

1. เพศ () หญิง
 () ชาย
2. ระดับชั้นของนักเรียน
 () มัธยมศึกษาปีที่ 3
 () มัธยมศึกษาปีที่ 2
 () มัธยมศึกษาปีที่ 1
3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา
 () บิดา มารดา อยู่ด้วยกัน
 () บิดา มารดา แยกกันอยู่
 () บิดา มารดา หย่าร้างกัน
 () บิดา มารดา คนใดคนหนึ่งเสียชีวิต
 () บิดา มารดา เสียชีวิตแล้ว



ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้

แบบมีส่วนร่วมมี 3 ด้าน มีข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	ครูผู้สอนสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน					
2	ครูผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียนก่อนการเรียนการสอน					
3	ครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะขณะจัดกิจกรรมเสมอ					
4	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุกสนาน					
5	ครูผู้สอน ใช้สื่อการสอนเหมาะสม					
6	ครูผู้สอนนำเหตุการณ์ และประสบการณ์มาประกอบการเรียนการสอน					
7	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายโต้แย้งเสนอความคิดได้					
8	ใบความรู้เข้าใจง่าย					
9	กิจกรรมใบงานเหมาะสมกับเวลา					
10	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
11	ครูผู้สอนเพศศึกษาควรเป็นที่ปรึกษาและให้ความไว้วางใจแก่เด็ก					
12	ครูผู้สอนมีความขยันหมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา					
13	ครูผู้สอนเพศศึกษามีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
14	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการสอนที่เหมาะสม					
15	ครูผู้สอนมีระเบียบวินัย					
16	ครูผู้สอนมีความร่าเริงแจ่มใส					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
17	ครูผู้สอนแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับความเป็นครู					
18	ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง					
19	ครูผู้สอนมีความตั้งใจในการให้ความรู้ และมีความรับผิดชอบในการสอน					
20	ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาด้านสุขศึกษา					
21	ครูผู้สอนมีความยุติธรรมในการวัด ประเมินผล					
22	ครูผู้สอนมีการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนแล้วบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์ อักษรภายใน 24 ชั่วโมง					
23	ครูผู้สอนแจ้งคะแนนหลังการ ประเมินผลการสอบทุกครั้ง					
24	ครูผู้สอนมีการประเมินผลระหว่าง เข้าร่วมกิจกรรม					
25	ครูผู้สอนมีการทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนระลึกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วว่า ผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อนักเรียน

ในลักษณะใด แล้วกาเครื่องหมาย (/) ลงในคำตอบท้ายข้อความที่เห็นว่าตรง กับ
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากที่สุดเพียงหนึ่งคำตอบ

หมายเหตุ ผู้ปกครองในที่นี้ หมายถึง ผู้ที่ให้อบรมเลี้ยงดู หรือ ให้การสนับสนุนทางการ
เรียนแก่นักเรียน

ตัวอย่าง

วิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(0) เมื่อฉันขอเงินจะถูกดูต่ำกว่ากล่าว					/

จากตัวอย่างแสดงแสดงว่า เมื่อนักเรียนขอเงินจะถูกดูต่ำกว่ากล่าวน้อยที่สุด

วิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้ปกครองเอาใจใส่สุขภาพของฉัน					
2. ฉันคบเพื่อนฝูงได้อย่างอิสระโดยผู้ปกครองไม่ได้ยุ่งเกี่ยว					
3. ผู้ปกครองพาไปหาหมอเวลาฉันไม่สบาย					
4. ผู้ปกครองมักยกย่องความดีของคนอื่นมาเปรียบเทียบกับฉัน					
5. ผู้ปกครองจะให้คำชมเชยเวลาฉันทำความดี					
6. ผู้ปกครองสนใจซักถามพูดคุยกับฉันหลังเลิกเรียน					
7. ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้คำปรึกษาหรือพูดคุยกับฉัน					
8. ผู้ปกครองไม่เคยสนใจว่าฉันจะแต่งตัวอย่างไรแบบไหน					
9. ผู้ปกครองชอบไล่ฉันให้ไปเล่น หรือทำอะไรก็ได้ไกลๆจะได้ไม่ทำความรำคาญให้					
10. ผู้ปกครองปล่อยให้ฉันดูโทรทัศน์จนตีกบ่อยครั้ง					
11. หลังเลิกเรียนผู้ปกครองให้ฉันกลับถึงบ้านตรงเวลา					
12. ผู้ปกครองชอบเคี่ยวเข็ญให้ฉันอ่านหนังสือ					
13. ถ้าฉันขอเงินซื้อของ ฉันต้องชี้แจงการใช้จ่ายอย่างละเอียด					
14. ผู้ปกครองให้ฉันแต่งตัวเรียบร้อยเมื่อออกนอกบ้าน					
15. ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ฉันไปเที่ยวกับเพื่อนๆนอกจากไปกับผู้ปกครองเอง					
16. ฉันมักจะไม่ได้รับอนุญาตให้ไปค้างคืนที่อื่น					

วิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. ฉันรู้สึกสบายใจและโล่งใจมากเมื่อผู้ปกครองไม่อยู่บ้าน					
18. ผู้ปกครองตามใจฉันในการเลือกเรียน หรือ ประกอบ อาชีพ					
19. ถ้าเพื่อนของฉันเป็นคนที่ผู้ปกครองไม่ชอบ ท่านจะสั่งให้ฉันเลิกคบ					
20. ผู้ปกครองจะดุฉันที่เมื่อฉันทำผิด					
21. ผู้ปกครองให้ความยุติธรรมในการตัดสินเวลาทะเลาะกับผู้อื่น					
22. ผู้ปกครองพูดคุยกับฉันอย่างสนุกสนาน					
23. ผู้ปกครองอนุญาตให้ฉันไปเที่ยวนอกบ้านได้ตามสมควร					
24. ผู้ปกครองจะว่ากล่าวหรือทำโทษเมื่อลูกทำความผิด โดยไม่ยกเว้นคนใด					
25. ในวันหยุดผู้ปกครองจะอนุญาตให้ฉันทำงานส่วนตัวได้					
26. ผู้ปกครองส่งเสริมให้ฉันเรียนวิชาที่ฉันถนัด					
27. ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษาที่ดีสำหรับฉันในทุกๆ เรื่องเมื่อฉันมีปัญหา					
28. ผู้ปกครองรับฟังความคิดเห็นของฉันเสมอ					
29. เวลาผู้ปกครองจะพาฉันไปเที่ยวนอกบ้าน ผู้ปกครองมักจะถามก่อนว่าอยากไปเที่ยวที่ไหน					
30. เมื่อฉันทำผิด ผู้ปกครองมักให้ออกลูกขึ้นนั่งเหตุผล					

ตาราง 17 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.32
2	0.33
3	0.47
4	0.44
5	0.43
6	0.29
7	0.36
8	0.44
9	0.47
10	0.44
11	0.41
12	0.49
13	0.44
14	0.53
15	0.43
16	0.49
17	0.42
18	0.45
19	0.56
20	0.36
21	0.46
22	0.30
23	0.39
24	0.46
25	0.22

ค่าความเชื่อมั่น (α) = 0.86

ประวัติผู้วิจัย



ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล

นางสมจิต เกิดแก้ว

วันเดือนปีเกิด

12 มีนาคม 2507

สถานที่เกิด

อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

204 ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง

จังหวัดสมุทรปราการ 10270

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

หัวข้อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานที่ทำงานในปัจจุบัน

โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล อำเภอเมือง จังหวัด

สมุทรปราการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522

ประถมศึกษาปีที่ 7

จากโรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ อำจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. 2526

มัธยมศึกษาปีที่ 5

จากโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ

จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. 2528

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ปกศ.)ระดับสูง

วิชาเอกเกษตรกรรมทั่วไป วิชาโท วิทยาศาสตร์

ทั่วไป

จากวิทยาลัยครู สวนสุนันทา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2531

ครุศาสตรบัณฑิต (คป.)

จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต วิชาเอกเกษตรกรรมทั่วไป วิชาโท

เทคโนโลยีทางการศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2552

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาเอก

สุขศึกษา

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ